

Commissie voor Sociale Zaken,
Werk en Pensioenen

van

WOENSDAG 21 JANUARI 2026

Namiddag

Commission des Affaires sociales,
de l'Emploi et des Pensions

du

MERCREDI 21 JANVIER 2026

Après-midi

La réunion publique de commission est ouverte à 13 h 04 et présidée par M. Denis Ducarme.
De openbare commissievergadering wordt geopend om 13.04 uur en voorgezeten door de heer Denis Ducarme.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik wil voorstellen om het eerste en het derde actualiteitsdebat samen te voegen. Het ene gaat over het uitblijven van steun aan de OCMW's en het andere over de financiering van de OCMW's. We zien dat veel vragen op elkaar aansluiten.

Ik weet niet hoe u dat ziet, mevrouw de minister?

Minister **Anneleen Van Bossuyt**: (...)

Robin Tonniau (PVDA-PTB): Ja, ik snap dat het voor de agenda niet gemakkelijk is, maar zeer veel vragen zullen nu dubbel gesteld worden, vermoed ik.

Le **président**: Si vous voulez, nous pouvons garder les deux débats d'actualité, mais les tenir successivement. Nous allons procéder ainsi pour garder une cohérence et ne pas passer par le cumul des allocations. Nous tiendrons donc le premier et le troisième débat à la suite l'un de l'autre.

[01] Actualiteitsdebat over de financiering van de OCMW's en toegevoegde vragen van

- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd en de voorbereiding van de OCMW's" (56010590C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De late steun aan de OCMW's n.a.v. de hervorming van de werkloosheidsreglementering" (56010756C)
- Anja Vanrobaeys aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de werkloosheidshervorming op de OCMW's" (56010803C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De compensatie voor de OCMW's n.a.v. de personen die hun inschakelingsuitkering zullen verliezen" (56011161C)
- François De Smet aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun voor de OCMW's in het licht van de golf van werklozen die hun uitkering verliezen" (56011880C)
- Sofie Merckx aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De werkloosheidshervorming en de beperking in de tijd van het recht op een werkloosheidsuitkering" (56011887C)
- Nahima Lanjri aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun aan de OCMW's" (56012592C)
- Denis Ducarme aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun voor de OCMW's" (56012647C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De toestroom bij de OCMW's van werklozen die hun werkloosheidsuitkering verliezen" (56012661C)
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De impact van de werkloosheidshervorming op de OCMW's" (56012681C)

[01] Débat d'actualité sur le financement des CPAS et questions jointes de

- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La limitation des allocations de chômage dans le temps et la préparation des CPAS" (56010590C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien tardif aux CPAS dans le cadre de la réforme du chômage" (56010756C)
- Anja Vanrobaeys à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'incidence de la réforme du chômage sur les CPAS" (56010803C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les compensations des CPAS suite à l'exclusion des bénéficiaires d'allocations d'insertion" (56011161C)
- François De Smet à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS devant la vague d'exclus" (56011880C)
- Sofie Merckx à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "La réforme du chômage et la limitation dans le temps des allocations de chômage" (56011887C)
- Nahima Lanjri à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS" (56012592C)
- Denis Ducarme à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS" (56012647C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les exclus du chômage se tournant vers les CPAS" (56012661C)
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'impact de la réforme du chômage sur les CPAS" (56012681C)

[01.01] Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb mijn vragen uiteraard aangepast aan de actualiteit. Ik had die vragen eigenlijk al ingediend midden november 2025.

Sinds de inwerkingtreding van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd zagen wij in de media de eerste cijfers verschijnen over de impact op de OCMW's. Volgens een recente bevraging van de VVSG blijkt dat 36 % van de werklozen die sinds 31 december 2025 hun werkloosheidsuitkering verloren, intussen een leefloonaanvraag ingediend hebben. Dat aandeel lag een week eerder nog lager. Wij zien dus een merkbare stijging in de tijd.

Voor Brussel wijzen voorlopige cijfers op een nog hogere instroom. De Brusselse federatie van OCMW's schat dat in verschillende gemeenten meer dan de helft van de geschorste werkzoekenden zich tot het OCMW wendt. In gemeenten zoals Schaarbeek, Etterbeek en Elsene zou het zelfs om 50 % à 60 % gaan. Daarbij wordt expliciet aangegeven dat het om voorlopige cijfers gaat en dat een bijkomende stijging niet uitgesloten is, omdat niet iedereen onmiddellijk een aanvraag indient.

Wat wij uit de media vernemen, is dat de instroom van dossiers te maken zou hebben met meervoudige problematieken, waaronder gezondheid, schulden en huisvesting. Volgens de VVSG verhoogt dat automatisch de behandelingsduur en de intensiteit van elk dossier, aangezien elk leefloondossier logischerwijze een volledig sociaal onderzoek vereist. Bovendien wordt in Brussel gewezen op de operationele gevolgen voor de OCMW's. Sociaal assistenten beheren daar gemiddeld 140 dossiers terwijl in de sector 100 dossiers vaak al als bovengrens worden beschouwd.

Verschiedende OCMW's geven ook aan dat de anticipatie op verhoogde spanningen aan de loketten ertoe leidt dat bijkomende bewakingsmaatregelen zullen worden getroffen. Dat wordt onder meer gelinkt aan de toegenomen werkdruk en de onzekerheid bij cliënten. Ik heb een aantal vragen voor u.

Hoe worden de eerste resultaten opgevolgd en geëvalueerd op federaal niveau? Over welke actuele cijfers beschikt uw administratie?

Welke maatregelen worden getroffen om de operationele druk en de veiligheid van OCMW-medewerkers gedurende de overgangperiode te ondersteunen? Over de veiligheid hebben wij het al meermaals gehad in het verleden. U zou met een maatregel komen waarmee agressie kon worden gekoppeld aan het GPMI. Kunt u daarvan een stand van zaken geven?

01.02 Marie Meunier (PS): Madame la ministre, voici quelques mois, la Fédération des CPAS bruxellois et plusieurs autres grandes villes ont demandé le report de la réforme du chômage prévue pour le 1^{er} janvier 2026 et qui est finalement intervenue à cette date.

Leur message est clair. À l'époque, les CPAS n'étaient pas prêts, faute de moyens et de visibilité budgétaire. Aujourd'hui, ils font face à un tsunami humain. L'enveloppe anticipative de 26 millions d'euros pour 2025 n'a toujours pas été débloquée et la compensation de 300 millions d'euros prévue pour 2026, bien qu'elle ait été votée, est retardée. Elle n'est pas arrivée au 1^{er} janvier 2026 en raison du régime des douzièmes provisoires.

Les CPAS bruxellois mais également les CPAS wallons se disent au bord de la rupture. Et certaines communes n'ont pas eu d'autre choix que d'éponger les coûts à la place du fédéral, ce qui est clairement intenable.

Madame la ministre, que répondez-vous à ces CPAS? Combien de temps sera-t-il nécessaire entre l'approbation de l'ajustement budgétaire déposé au Parlement le 13 novembre dernier et la libération des fonds effectifs au niveau des CPAS? Pourriez-vous nous transmettre une liste complète de la ventilation de ce budget par CPAS? Qu'en sera-t-il concrètement du budget 2026 au regard des douzièmes provisoires que vous imposez faute d'accord sur le budget 2026?

Ensuite, on s'est arrêté spécifiquement sur le public ciblé par les compensations que votre majorité a votées en décembre dernier. Il apparaît qu'est considéré comme bénéficiaire "celui qui n'a plus droit au bénéfice des allocations de chômage, conformément à l'article 169 de la loi-programme du 18 juillet 2025". Dès lors, ces compensations votées ne couvriraient que les personnes exclues des allocations de chômage et pas les personnes exclues des allocations d'insertion. Or ces exclusions sont intervenues également au 1^{er} janvier 2026.

Comme vous le savez, l'allocation de chômage est obtenue sur la base d'un travail salarié et l'allocation d'insertion est une allocation accessible après les études. Les CPAS ont donc accueilli, ce

1^{er} janvier 2026, non seulement le premier afflux de personnes exclues du chômage, mais aussi les personnes exclues de l'allocation d'insertion. C'est un nombre significatif de jeunes qui sortent des études et qui n'ont pas encore trouvé d'emploi.

Confirmez-vous que ces personnes exclues des allocations ne sont effectivement pas prises en compte dans le mécanisme de compensation? Si oui, pouvez-vous nous en indiquer les raisons? Comment justifiez-vous l'omission de ce public, alors que les CPAS sont déjà dans une situation de sous-financement? Envisagez-vous de corriger rapidement ce manque pour ne pas mettre les institutions encore plus en difficulté?

Enfin, comme je le disais, votre réforme est entrée en vigueur le 1^{er} janvier, en limitant dans le temps l'accès aux allocations de chômage. Cela devait, selon vos estimations, entraîner un report d'environ un tiers des personnes exclues vers les CPAS. C'est le fameux "un tiers, un tiers, un tiers": un tiers aux CPAS, un tiers allait retrouver du travail et un tiers allait "disparaître des radars". C'est sur cette hypothèse que vous avez déterminé les compensations qui, je le rappelle, d'une part sont insuffisantes et d'autre part n'ont toujours pas été versées pour 2025.

Il apparaît que les premiers constats de terrain semblent infirmer cette estimation. Lors du dépôt de ma question, le CPAS de Charleroi avait déjà reçu plus de 500 demandes. Comme cela a été révélé hier ou avant-hier, le CPAS de Charleroi a reçu plus de 1 000 demandes de personnes exclues du chômage en ce début janvier, alors que l'ONEM estimait à environ 1 300 le nombre total d'exclusions sur le territoire carolorégien. C'est vraiment bien plus d'un tiers des personnes concernées qui se sont déjà tournées vers le CPAS, en quelques jours à peine, et *a priori*, ce chiffre n'est appelé qu'à augmenter.

D'autres CPAS décrivent une dynamique comparable, avec un afflux massif de demandes, une pression accrue sur les services sociaux, et la nécessité de renforcer en urgence l'accueil, les enquêtes sociales et l'accompagnement des publics concernés. Cela, alors que, comme je vous l'ai dit, de nombreux CPAS alertaient déjà, avant même l'entrée en vigueur de la réforme, sur l'insuffisance des compensations financières prévues.

Madame la ministre, avez-vous eu des concertations avec les CPAS qui font face à l'arrivée de plus d'un tiers des exclus du chômage de leur territoire, comme le CPAS de Charleroi? Si oui, qu'en est-il ressorti? Un monitoring est-il mené par vos services dans ce cadre?

Compte tenu de ces éléments, envisagez-vous d'adapter le dispositif de soutien financier aux CPAS afin qu'il colle à la réalité du terrain? Autrement dit, envisagez-vous de modifier les budgets? Quelles garanties pouvez-vous donner aux CPAS pour qu'ils disposent des moyens humains et budgétaires nécessaires pour faire face à cette charge supplémentaire sans détériorer la qualité de l'accompagnement social?

J'ai essayé de globaliser mes trois questions en une seule dans le temps imparti.

01.03 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Ik heb mijn vraag een beetje geactualiseerd, omdat de VVSG op basis van haar steekproef vorige week nieuwe resultaten bekendgemaakt heeft. De VVSG geeft aan dat ondertussen 36 %, meer dan een derde, van de werklozen die uitgesloten zijn een leefloon heeft aangevraagd. De week ervoor was dat nog een kwart. De VVSG zegt ook dat dat aandeel week na week stijgt, maar dat het nog te vroeg is om de concrete impact van de werkloosheidshervorming op de lokale OCMW's volledig in te schatten. Wat de VVSG wel meldt, is dat veel aanvragen betrekking hebben op mensen met meervoudige en complexe problemen: gezondheidsproblemen, zorgverantwoordelijkheden, zware schulden en ongeschikte huisvesting. Een leefloononderzoeker heeft dat tijdens de hoorzitting over fraude ook al gezegd. Dat onderzoek gaat natuurlijk heel breed en bestrijkt al die domeinen. Dat vergt tijd, expertise en voldoende personeel.

Mijn oorspronkelijke vraag was ingegeven door het feit dat de OCMW's eind december ook al aan de alarmbel hadden getrokken. Zij wezen toen op een gebrekkige informatiedoorstroming tussen federale en regionale diensten en op het uitblijven van administratieve vereenvoudiging. Dat leidt tot dubbel werk. Vandaag heb ik twee vragen.

Ten eerste, welke concrete initiatieven neemt u om de administratieve lasten voor de OCMW's

structureel te verminderen, zeker met het oog op het toenemende aantal aanvragen? Werden daarover afspraken gemaakt binnen de taskforce met de regio's en de OCMW's? Hoe worden de uitvoering en de effectiviteit daarvan opgevolgd?

Mijn tweede vraag moet ik ook actualiseren naar aanleiding van het debat dat vanmorgen heeft plaatsgevonden in het Vlaams Parlement. Mijn vraag aan u was of u met de regionale ministers nog afspraken zou maken over de screening van de niet-toeleidbaren. Vorige week hebben we daar in de plenaire vergadering een debat over gehad en heeft onze minister daar een voorstel over gedaan. Vanmorgen heeft mijn collega in het Vlaams Parlement dezelfde vraag gesteld aan de Vlaamse minister van Werk, Zuhal Demir. Zij zegt dat die mensen al een screening hebben gehad en al het advies niet-toeleidbaar hebben gekregen. Zij zouden begeleid worden door het GBO. Goed, ons voorstel was – ik dacht dat we daarvoor ook steun hadden van uw partij – om die mensen opnieuw op te roepen en effectief opnieuw te screenen, om hen naar de juiste plaats door te verwijzen en hen niet los te laten. De juiste plaats is de ziekteverzekering, de DG Personen met een handicap voor mensen met een handicap en vooral de sociale economie en het maatwerk, en dan eventueel het OCMW. Ik begrijp het standpunt van de Vlaamse minister dan ook niet goed.

Ik vraag me af of er daarover al overleg is gepleegd. Zijn er daarover al afspraken gemaakt? Het is toch belangrijk dat we zeker die kwetsbare groep niet loslaten en de nodige zorg en begeleiding geven. Die taak mag niet volledig in de schuif van de OCMW's worden geduwd. De VDAB moet zijn rol opnemen, zodanig dat die mensen naar de juiste plaats worden begeleid.

Ik kijk uit naar uw antwoord.

01.04 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de minister, uit de steekproef van de VVSG blijkt dat al meer dan een derde van de werklozen die op 1 januari hun uitkering verloren hebben, een leefloon hebben aangevraagd bij het OCMW. Vandaag lezen we in de krant een paar berichten van Waalse OCMW's, onder meer van Luik en Charleroi. Daaruit blijkt dat inmiddels ook meer mensen een leefloon hebben aangevraagd bij het OCMW. Uiteraard weten we dat een aanvraag niet automatisch betekent dat het leefloon ook wordt toegekend. De nodige onderzoeken moeten nog worden gevoerd.

Tegelijkertijd weten we dat er mogelijk ook mensen zijn die vandaag nog niet bij het OCMW gaan aankloppen, omdat ze zich er nog niet volledig van bewust zijn dat ze hun uitkering verliezen. Dat beseft komt er misschien pas op het einde van de maand of zelfs later, althans voor zover het gaat om behoeftige mensen.

Mevrouw de minister, wordt dat bevestigd door de cijfers waarover u beschikt? Hebt u al voorlopige cijfers over het aantal werklozen dat zich sinds het begin van dit jaar heeft aangemeld bij het OCMW? Hebt u zulke cijfers voor het hele land?

Welke knelpunten zijn er volgens u vandaag bij de OCMW's en welke oplossingen ziet u daarvoor? Hebt u daarover al contact gehad met de VVSG, die uiteraard in nauw contact staat met de OCMW's? Zijn er vragen binnengekomen bij de POD Maatschappelijke Integratie? Hoe voorziet u de informatiedoorstroming tussen de OCMW's en de arbeidsbemiddelingsdiensten en hoe zal die vlot en correct verlopen?

Ik wil ook specifiek ingaan op de mensen die niet-toeleidbaar zijn. Dat is een punt waar we al maanden op hameren en waarover ik in de voorbije maanden ook aan verschillende bevoegde ministers in het Parlement vragen heb gesteld. Ik had daarbij ook het concrete voorstel gelanceerd om die mensen beter te begeleiden en toe te leiden.

Sommige mensen zullen bij het OCMW aankloppen, maar anderen zullen dat niet doen, bijvoorbeeld omdat ze een partner hebben met een inkomen. Er zijn ook mensen die een ziekte hebben waardoor ze niet kunnen werken en die eigenlijk al eerder in de ziekte-uitkering hadden moeten terechtkomen. Ik ken bovendien voorbeelden van mensen die eigenlijk nooit in de werkloosheid hadden mogen zitten, maar er toch in zaten en daar nu de dupe van zijn.

Andere mensen beschikten zelfs over een attest waarmee ze konden worden erkend als persoon met een handicap, maar zaten toch in de werkloosheid. Op zich was het dus al niet goed dat een aantal mensen zich in een verkeerd statuut bevond, maar de vraag is nu of die mensen de weg zullen vinden.

Wij hebben gevraagd dat zij de juiste begeleiding zouden krijgen. Jarenlang zijn ze door de VDAB met een briefje in de vergeethoek geduwd: ze beschikten over een attest en dus viel men hen niet lastig of riep men hen niet op, omdat men wist dat activering toch niet mogelijk was. Nu staan die mensen plots met lege handen. Van een deel van hen ben ik ervan overtuigd dat ze bij de OCMW's zullen aankloppen en daar wellicht ook goed begeleid zullen worden, maar niet iedereen zal die stap zetten. Mevrouw de minister, u bent ook bevoegd voor de OCMW's en daarom vraag ik u hoe het zit met de groep die wel bij de OCMW's terechtkomt.

In een nota van onze Vlaamse collega's lees ik dat het de bedoeling is om de informatie over te dragen over alle mensen die niet-toeleidbaar zijn en een advies Welzijn hebben gekregen. Volgens die nota zou een attest worden opgemaakt, specifiek bedoeld voor de OCMW's, bruikbaar in het kader van de gezondheids- en billijkheidstoets en bestemd voor de OCMW's, het RIZIV en de DG HAN.

Mijn vraag is of die mensen effectief met zo'n attest bij het OCMW aankomen en of dat attest alle nuttige en noodzakelijke informatie bevat, zodat de OCMW's daarmee geholpen zijn. Die diensten hebben immers al meer dan voldoende werk en hoeven niet al het werk opnieuw te doen. Alle informatie waarover de VDAB al jarenlang beschikt, hoeft eigenlijk niet opnieuw te worden verzameld. Het OCMW kan wel ondersteuning bieden op andere domeinen, waarin die mensen blijkbaar niet geholpen werden door de VDAB, bijvoorbeeld op het vlak van huisvesting of andere problemen, maar niet opnieuw inzake informatie waarover al attesten beschikbaar zijn. Ik heb daar vragen bij.

We zijn er bovendien van overtuigd – ik heb dat ook expliciet gevraagd – dat er een screening moet komen van die doelgroep, met aansluitend een gerichte begeleiding naar de juiste instanties. Gaat het om iemand die recht heeft op een ziekte-uitkering, dan moet dat ook effectief een ziekte-uitkering zijn. Gaat het om een erkenning als persoon met een handicap, dan kan het OCMW daarin een rol spelen. Via het OCMW kan men immers, als men nog een zekere capaciteit om te werken heeft, eventueel terechtkomen in maatwerk, bijvoorbeeld in een maatwerkbedrijf binnen de sociale economie. Dat is dus zeker mogelijk. Ik geloof ook dat mensen die vandaag niet-toeleidbaar zijn, mits de juiste begeleiding en mits aangepaste jobs, wel degelijk een job kunnen uitoefenen. Daarvoor is echter begeleiding noodzakelijk.

Mijn vraag is dan ook of er kan worden afgestemd tussen u en de Vlaamse en andere ministers bevoegd voor Werk om de overdracht van niet-toeleidbare personen goed te organiseren. We kunnen ons immers niet permitteren dat een hele groep mensen aan de kant wordt gezet, nergens wordt opgevangen en uiteindelijk ook niet op de arbeidsmarkt terechtkomt. Dat zou een verlies zijn voor de arbeidsmarkt en voor onze samenleving. We moeten met die groep dus ook iets doen. Met de juiste begeleiding kunnen die mensen wellicht, misschien niet onmiddellijk maar wel op middellange termijn, nog geactiveerd worden naar werk, naar de sociale economie of desnoods naar vrijwilligerswerk. We mogen hen niet aan hun lot overlaten.

Mevrouw de minister, ik reken dan ook op u om contact op te nemen met uw daartoe bevoegde gewestelijke collega's.

01.05 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, de collega's hebben het al voor een stuk geschetst. De beperking van de werkloosheid in de tijd is van start gegaan en de toeloop naar de OCMW's stijgt. De snelheid waarmee het beleid werd uitgevoerd en de werkdruk die ermee gepaard gaat, zet alvast kwaad bloed in Antwerpen. Ook in Gent gaat het bijvoorbeeld vaak om zeer complexe dossiers, die niet beperkt zijn tot wie niet-toeleidbaar is, waarbij activering onwaarschijnlijk lijkt.

Om die mensen de gepaste aandacht te geven, aangezien de oorzaken van armoede en precariteit complexer zijn geworden, is er meer tijd en aandacht nodig en dus ook financiering. Tot voor kort was er federaal wel een en ander mogelijk, maar u schrapte bijvoorbeeld ook het participatiebudget en maakte het moeilijker voor samenwonenden om te voldoen aan de voorwaarden voor een leefloon. Lokale besturen vrezen dan ook dat er onvoldoende middelen zijn om die grondoorzaken duurzaam aan te pakken.

De beperking van de werkloosheid in de tijd wordt momenteel volop uitgerold. Bij het ene OCMW loopt dat al vlotter dan bij het andere. Hoe verloopt momenteel de feedbackloop naar uw diensten? Wanneer staat de eerste tussentijdse evaluatie gepland? Wanneer kunnen we daarover hier in het Parlement

discussiëren?

De federale omkadering van de OCMW's, of liever de extra omkadering, richt zich vooral op het financieren van het leefloon en het ondersteunen van extra personeel. De beperking van de werkloosheid in de tijd zal echter ook de vraag naar een aantal andere steunmechanismen verhogen. Mensen die geen recht hebben op een leefloon kunnen bijvoorbeeld wel recht hebben op budgethulpverlening, maar daarvoor is geen extra federale ondersteuning voorzien. Gaat u dat ook herevalueren en zo nodig ingrijpen?

Ook de subrogaties kosten de OCMW's zeer veel geld. Dat zal met het toestromen van nieuwe cliënten, waarvan er velen eigenlijk in een ander systeem van uitkeringen thuishoren, bijvoorbeeld omdat ze chronisch ziek zijn, toenemen. Zijn de subrogaties meegenomen in de berekening van de toelages voor de OCMW's om de uitrol van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd in goede banen te leiden? Welke hefboomen heeft de federale overheid om ervoor te zorgen dat de subrogaties niet maandenlang dienen te worden uitbetaald?

Le **président**: Madame la ministre, je regarde d'une manière un peu plus approfondie le thème du premier débat d'actualité consacré au financement des CPAS dans le cadre de la réforme du chômage. Or, dans le troisième débat, par exemple, on trouve dans le point 3, la question de madame Schlitz sur le versement des montants prévus aux CPAS. Je ne sais pas comment la distinction a été opérée. Je propose, si cela vous convient, madame la ministre, de garder les débats tels quels.

J'ai une question, mais je vais clore la liste des interventions. Quelqu'un souhaite-t-il se joindre au débat d'actualité par une question?

01.06 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Bonjour, madame la ministre. Lorsque ces mesures d'exclusion du chômage ont été annoncées, et que vous aviez été interpellée à propos des CPAS, vous nous aviez indiqué qu'un tiers des personnes concernées retrouveraient du travail, qu'un tiers se dirigeraient probablement vers les CPAS et qu'un tiers se retrouveraient, selon votre expression – je ne sais pas si c'était la traduction exacte –, hors des radars. Ce n'était peut-être pas vous personnellement, mais au niveau du gouvernement, nos inquiétudes étaient alors qualifiées d'alarmistes. Malheureusement, la situation devient aujourd'hui réellement alarmante.

Vous aviez décidé d'allouer un budget de 26 millions d'euros dès 2025 afin d'aider les CPAS à renforcer leurs services pour faire face à l'afflux de nouvelles demandes. Les CPAS ont attendu. Or, au 31 décembre, il n'y avait toujours rien. Vous avez tenté de les rassurer en indiquant que les moyens arriveraient en fin de mois. Entre-temps, toujours rien, alors que les services doivent continuer à fonctionner.

Pouvez-vous nous annoncer une date crédible à laquelle les fonds seront effectivement et avec certitude versés sur les comptes des CPAS?

Je vous remercie.

Le **président**: Quelqu'un d'autre souhaite-t-il se joindre au débat par une question? (*Non*)

Madame Samyn, pouvez-vous me remplacer le temps que je pose ma question?

Voorzitster: Ellen Samyn.

Présidente: Ellen Samyn.

01.07 Denis Ducarme (MR): Madame la ministre, je souhaiterais tout de même que vous puissiez... Je suis fatigué d'entendre systématiquement, dans un certain nombre de conseils communaux, dont celui de Charleroi, que l'on n'aurait pris aucune mesure financière pour accompagner la réforme du chômage. Je voudrais que vous rappeliez tout ce qui a trait au remboursement du RIS, au remboursement majoré du RIS, à ce que vous avez prévu en plus par dossier traité pour l'engagement de personnel. S'il vous plaît, que l'on remette la vérité à sa place par rapport aux mesures financières que vous avez prises pour accompagner la réforme du chômage.

Une question se pose ici. Elle sera encore posée dans le cadre du deuxième débat. Quand allez-vous

liquider les 25 millions qui étaient prévus pour 2025? Il est en effet clair que les CPAS ont avancé la somme. Je vous demande de nous dire clairement ce qu'il en est et ce qu'il en sera, puisqu'une enveloppe de 300 millions, si je ne m'abuse, est prévue pour 2026, avec des prochaines étapes de soutien financier aux CPAS dans ce cadre.

Par ailleurs, je sais que vous n'êtes pas une ministre qui reste dans sa tour d'ivoire. Vous allez sur le terrain. Vous vous rendez dans un certain nombre de CPAS. Au-delà d'aller physiquement sur le terrain, avez-vous mis en place, au sein de vos départements, une antenne, afin d'accompagner opérationnellement un certain nombre de CPAS qui pourraient être en difficulté dans le cadre de la mise en œuvre de cette réforme du chômage?

Je vous remercie.

De **voorzitter**: Wenst nog iemand aan te sluiten? (Nee)

01.08 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mevrouw de voorzitter, met uw goedkeuring zou ik graag eerst een algemene verklaring afleggen naar aanleiding van het debat dat we vorige week hebben gevoerd over de sociale fraude. In het kader van dat debat heb ik cijfers meegedeeld over personen die om billijkheidsredenen geen GPMI hebben. Bij de latere verificatie van die cijfers is gebleken dat twee percentages werden verwisseld. We hebben dat onmiddellijk aan het commissiesecretariaat laten weten, dat die correctie ook heeft meegenomen. Ik acht het evenwel belangrijk om die rechtzetting ook hier mee te delen.

Vorige week heb ik dus gesteld dat in Vlaanderen 4 % van de leefloonbegunstigden geen GPMI had om gezondheids- en billijkheidsredenen, tegenover 28 % in Brussel en 67 % in Wallonië. De correcte interpretatie is echter de volgende. Binnen de totale groep van personen met een GPMI-vrijstelling om gezondheids- en billijkheidsredenen bevindt 28 % zich in Vlaanderen, 4 % in Brussel en 67 % in Wallonië. De percentages voor Vlaanderen en Brussel werden dus verwisseld.

Zoals ik toen al heb aangegeven, gaat het om alle leefloonbegunstigden die in augustus 2025 steun kregen en die geen GPMI hadden wegens gezondheids- of billijkheidsredenen. Die momentopname was op dat ogenblik de meest representatieve beschikbare foto. Ik heb toen ook al meegedeeld dat mijn administratie – de POD Maatschappelijke Integratie – geen zicht heeft op de concrete redenen voor die verschillen. Voor Brussel kan een mogelijke verklaring zijn dat die informatie niet, of niet correct, wordt doorgegeven.

Président: Denis Ducarme.

Voorzitter: Denis Ducarme.

Mocht daarover verwarring zijn ontstaan, dan bied ik daarvoor mijn excuses aan. Ik heb de correcte informatie vorige week al aan het commissiesecretariaat bezorgd, maar ik vond het belangrijk om die ook hier mondeling toe te lichten.

Dan kom ik tot de vele vragen die gesteld zijn. De budgettaire inschattingen zijn gebaseerd op de RVA-cijfers van de geraamde uitstroom uit de werkloosheid. Voor de betalingen met betrekking tot de eerste schijf van de voorlopige twaalfden betekent dit de betaling voor de personen die op 1 januari 2026 uitstromen. In de laatste raming waarover mijn diensten beschikten werd het aantal uitstromers op 1 januari op 22.000 geraamd. Dat cijfer ligt iets lager dan het cijfer van juni, toen de uitstroom nog op 25.000 werd geraamd.

Er waren heel wat vragen over de 26 miljoen euro. Die compensatie zit vervat in wet nr. 1117 houdende de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2025. Die middelen werden inderdaad binnen de begrotingscontrole van 2025 naar de kredietlijnen van de POD MI overgezet. Mijn kabinet had daarover ook al gecommuniceerd.

Ik heb de lokale besturen ook aangeraden om de gecommuniceerde bedragen in hun meerjarenplanning op te nemen, want die bedragen zijn per gemeente of stad ook bekendgemaakt. Waarom Brussel dat niet doet, weet ik niet, maar die middelen worden nog voor het einde van deze maand aan de OCMW's bezorgd.

Mevrouw Samyn, de betaling zal juridisch wel door de wet worden gegarandeerd. Het Parlement heeft in de vergadering van 13 november het wetsontwerp goedgekeurd dat door de regering werd ingediend en dat de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie wijzigt wat de compensatie aan de OCMW's betreft, naar aanleiding van de tijdsbeperking van werkloosheidsuitkeringen. Het is die tekst die het terugbetalingstarief en ook de voorwaarden ervan bepaalt. Er is dus geen bijkomend koninklijk besluit betreffende de begroting nodig. Mijn administratie heeft de bijkomende middelen in het kader van de voorlopige twaalfden aangevraagd.

Er waren ook een aantal vragen over de gegevens van personen die uit de werkloosheid worden uitgesloten.

01.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, is het mogelijk dat u op de vragen van het volgende actualiteitsdebat aan het antwoorden bent?

Le **président**: Excusez-moi, mais vous n'avez pas à interrompre la ministre lorsqu'elle est en train de répondre. Vous répliquerez tout à l'heure, monsieur Van Lysebettens. Les règles sont claires pour les questions orales. Dès lors, je vous demande d'attendre votre tour pour développer votre réplique.

Vous pouvez poursuivre, madame la ministre.

(...): (...)

Le **président**: Chers collègues, je ne pense pas que Mme la ministre vous ait interrompu pendant que vous l'interrogiez. Je demande donc que vous la laissiez répondre. Je n'ai jamais vu cela!

01.10 Anneleen Van Bossuyt, ministre: Merci, monsieur le président.

Je tiens à faire ce que les parlementaires attendent de moi. Nous étions tombés d'accord pour que ce premier débat d'actualité soit suivi du troisième, puis seulement du deuxième. Donc, je réponds à présent aux questions qui m'ont été posées à l'occasion du premier débat d'actualité. C'est ainsi que je l'avais compris.

Le **président**: En effet, c'est bien ce qui avait été convenu.

01.11 Anneleen Van Bossuyt, ministre: En ce cas, je continue. Merci à vous!

Wat betreft de gegevens over personen die uit de werkloosheid worden uitgesloten, worden alle maatregelen door de POD MI beheerd. De OCMW's moeten geen bijkomende gegevens encoderen om het terugbetalingstarief te berekenen waarop zij recht hebben. Wat de samenwerking tussen de werkgelegenheidsdiensten en de OCMW's betreft, bestaat er momenteel al een gegevensuitwisseling. Mevrouw Lanjri, u hebt gelijk dat die samenwerking moet worden versterkt, afhankelijk van de noden van elke regio. Mijn kabinet heeft in dat verband al vergaderingen gehad met de VDAB.

J'ai compris qu'au Parlement de Wallonie, un projet de décret était en cours d'élaboration en vue de renforcer les missions du FOREM et d'optimiser la collaboration avec les CPAS. Je ne vois aucune raison de suspendre la réforme de la réglementation relative au chômage ni les efforts supplémentaires du gouvernement en faveur des CPAS. Une concertation de crise n'est pas nécessaire. Au demeurant, le 19 novembre, une *task force* s'est encore réunie avec les fédérations de CPAS, y compris ceux de Bruxelles. À cette occasion, mon cabinet a clairement indiqué que le régime de compensation serait respecté et que nous verserions, comme je viens de le dire, les 26 millions d'euros avant la fin de ce mois.

Madame Meunier, l'allocation d'insertion est accessible après les études. Elle était déjà limitée dans le temps, à savoir pour une durée de trois ans. L'impact sur les CPAS existe, mais est moindre. Cette décision fut prise par le gouvernement Di Rupo, donc sous la direction de votre parti. À l'époque, aucune forme de compensation n'avait été prévue pour les CPAS. Il est donc difficile de comprendre que vous formuliez aujourd'hui des critiques envers une situation qui résulte d'un choix dont votre parti était lui-même responsable à l'époque. Le public est, par ailleurs, différent, puisqu'il est composé de jeunes gens qui peuvent se réinsérer rapidement.

Ik zal straks ingaan op de wijziging van artikel 34 van het koninklijke besluit, dat erop gericht is de cumulatie van leeflonen binnen hetzelfde gezin te verminderen, aangezien daar ook enkele vragen over werden ingediend.

Mevrouw Vanrobaeys, u had het in uw vragen voor dit actualiteitsdebat ook over de werkdruk, maar daar ben ik vorige week al uitgebreid op ingegaan.

La loi du 17 novembre 2025 modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale en ce qui concerne la compensation des CPAS suite à la limitation des allocations de chômage dans le temps a été publiée au Moniteur belge. Elle prévoit des mesures de financement supplémentaire des CPAS pour les soutenir dans la gestion des dossiers des personnes exclues du chômage suite à la loi-programme du 25 juillet 2025. Les CPAS bénéficieront d'un remboursement majoré du revenu d'intégration sociale et d'une allocation spécifique pour les frais de personnel concernant les dossiers des personnes exclues du chômage à partir du 1^{er} janvier 2026.

Comme M. Ducarme vient de le mentionner, et comme j'ai déjà explicité plusieurs fois au sein de la commission toute la réglementation concernant la compensation pour les CPAS, je pense que cela ne vaut pas la peine de le répéter.

Ik kom tot de vragen over het aantal aanmeldingen bij de OCMW's van personen wier werkloosheidsuitkering werd stopgezet. Sinds 1 januari zijn ik noch mijn kabinet rechtstreeks op de hoogte gebracht van problemen door extra leefloonaanvragen bij de OCMW's.

Il est encore trop tôt pour déterminer l'afflux. Le monitoring va s'établir sur la base des formulaires introduits pour le remboursement. Il est donc encore trop tôt pour établir des chiffres clairs.

De POD MI en mijn kabinet krijgen slechts zicht op de cijfers zodra een leefloon werd toegekend door het OCMW en dat in het Nova Prima-systeem wordt ingevoegd. Alle dossiers worden momenteel nog behandeld door de OCMW's. De registratie ervan bij de POD MI gebeurt pas zodra het leefloon effectief wordt toegekend. In Charleroi zouden 1.000 mensen zich hebben aangemeld. Zolang het leefloon nog niet effectief werd toegekend, hebben wij daar geen zicht op, tenzij we bij elk OCMW individueel de cijfers zouden opvragen. Kortom, we beschikken momenteel nog niet over een algemeen overzicht. Zodra het sociaal onderzoek is afgerond en er een leefloon wordt toegekend, wordt dit in ons systeem geregistreerd en zullen wij daar meer zicht op krijgen. Er is trouwens wel al een taskforce opgericht, onder meer om de compensatieregeling uit te werken, waarin mijn kabinet, de OCMW-federaties en ook de activeringsdiensten zitten. Die taskforce komt regelmatig samen en monitort voortdurende de situatie in de OCMW's. Officiële cijfers kan ik u dus voorlopig nog niet meedelen.

Ensuite, je vais répéter les questions qui ont été posées ici. Comme je l'ai déjà plusieurs fois expliqué, plusieurs mesures sont mises en œuvre pour soutenir les CPAS dans la gestion des nouvelles demandes liées à la réforme du chômage. Une subvention exceptionnelle pour l'emploi sera également octroyée aux CPAS lorsqu'un PIIS aura permis à un bénéficiaire de trouver un emploi stable d'au moins douze mois continus. C'est le troisième pilier de la compensation, comme nous l'avons toujours dit. Pour aider les CPAS dans l'exercice de leurs missions, un flux passant par la BCSS, appelé *unemployment data service*, a été mis en place pour permettre de consulter la situation juridique de la personne au niveau de l'ONEM. La consultation peut porter aussi, bien sûr, sur la situation passée, présente et future.

Mijnheer Van Lysebettens, een onderwerp dat wel vaker voorkomt en waar we het hier trouwens ook al meermaals over gehad hebben in de commissie, is de werkdruk voor de OCMW-medewerkers. Mevrouw Vanrobaeys heeft daarover ook een vraag gesteld. Ik heb al meermaals gezegd op welke manier we daaraan proberen tegemoet te komen. Ze heeft zeker gelijk dat de voorschottenproblematiek een te hoge werkdruk legt op de OCMW's.

Daarom hebben we, zoals eerder al aangekondigd, een werkgroep opgericht, met als doel een oplossing te vinden, of minstens de impact hiervan op de OCMW's te beperken. Samen met het kabinet van minister Clarinval en minister Vandenbroucke is de werkgroep Administratieve Vereenvoudiging opgericht, waar die voorschottenproblematiek het eerste punt is dat we bespreken.

Wanneer een OCMW een voorschot toekent, opent dat het recht op maatschappelijke integratie voor

die persoon, uiteraard op voorwaarde dat aan de voorwaarden is voldaan. Als dit voorschot in de vorm van een leefloon wordt toegekend aan iemand die van de werkloosheid uitgesloten is, zal het OCMW het verhoogde terugbetalingstarief genieten.

Er waren ook nog een aantal vragen over de niet-toeleidbaren. Ik denk dat ook al is aangegeven, onder meer door minister Beenders, dat het niet de bedoeling is om nieuwe vergeetputten te creëren. Als men niet-toeleidbaar is naar werk en na een sociaal onderzoek door een OCMW recht heeft op een leefloon, dan zal dat worden toegekend. Als men geen recht heeft op een leefloon, betekent dit dat er voldoende middelen zijn en men niet behoeftig is.

Ik denk dat ik daarmee op de meeste van uw vragen heb geantwoord.

01.12 Ellen Samyn (VB): Dank u wel, mevrouw de minister.

U sprak daarnet over het zicht op de cijfers van de mensen die een leefloon hebben aangevraagd en zei dat u enkel zicht hebt op het leefloon dat werd toegekend. Als ik daar heel eerlijk in mag zijn, zou het toch niet zo moeilijk mogen zijn om enerzijds via het Nova Prima-systeem zicht te hebben op wie een leefloon heeft aangevraagd en anderzijds op de toekenningen zelf. Ik denk dat dit op federaal niveau eigenlijk een en-enverhaal zou moeten zijn. Het aangevraagde dossier moet er zijn, maar ook het toegekende dossier. Vandaag beschikt eigenlijk niemand echt over cijfers, behalve uiteraard de lokale OCMW's, en is er geen gecoördineerd systeem. De POD MI heeft vandaag immers enkel zicht op de toegekende dossiers en niet op de aanvragers. Dat lijkt mij voor een optimale werking toch aangewezen. Misschien moet daar eens over nagedacht worden.

Ik vermeldde daarnet al wat wij van het werkveld horen. De mensen die nu bij het OCMW terechtkomen, dat zijn mensen met zwaardere dossiers. Zij kampen met meervoudige problemen, namelijk schulden, gezondheidsproblemen en huisvesting. Dat zijn intensieve dossiers. Het is dan ook meer dan terecht dat daarbij een volledig sociaal onderzoek gebeurt. Dat weegt natuurlijk wel op de werking.

Ik heb uw antwoord ook gehoord met betrekking tot de niet-toeleidbare mensen.

Anderzijds is het ook een uitgelezen kans voor de OCMW's om te kijken naar en echt zorg te dragen voor die mensen en misschien ook voor mensen die in een verkeerde groep zijn beland, teneinde hen te begeleiden naar werk en naar de juiste categorie. Zeker wie kan werken, moet ook kunnen werken, maar wie echt zorg nodig heeft, moet die ook krijgen. Dat moet duidelijk zijn.

Het enige waarop u niet echt hebt geantwoord, tenzij ik mij vergis, is de vraag over de agressie. U hebt wel op die vraag geantwoord maar u gaf mee dat er de voorbije weken geen grote problemen inzake agressiegevallen merkbaar waren. Dat was ook een vraag en een bezorgdheid. Wij zien dat die bezorgdheid bij de OCMW's blijft bestaan. In dat kader hebt u aangekondigd dat u voorwaarden zou stellen in het kader van het GPMI. Ik had daar graag nog iets meer over geweten en de stand van zaken gekend. Ik weet immers dat dat nog altijd een grote bezorgdheid blijft. Het zou fijn zijn, mocht u eventueel op die vraag nog kunnen antwoorden.

01.13 Marie Meunier (PS): Madame la ministre, vous m'avez répondu en me disant: "À Charleroi, madame Meunier, ils sont 1 000 à avoir passé la porte du CPAS, mais ils ne seront pas 1 000 à bénéficier du RIS." Oui, probablement. C'est vrai, je vous le concède. Mais 1 000 personnes qui arrivent, ce sont 1 000 dossiers à traiter pour les agents, quoi qu'il arrive. C'est précisément ce que je vous reproche depuis des mois: c'est que vous êtes dans votre réalité, dans votre logique. On peut vous le reconnaître. C'est clairement la constance de votre ligne, qui est totalement antisociale. Mais 1 000 dossiers qui entrent, ce sont 1 000 dossiers à traiter pour les agents, que l'issue soit positive ou négative pour le potentiel bénéficiaire.

J'en reviens donc à mes deux problèmes. Le premier, qui reste le plus urgent, est l'enveloppe de 26 millions d'euros pour l'engagement du personnel. Cette enveloppe-là, où est-elle?

Comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Charleroi? Comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Liège? On y reviendra plus tard, mais comment doivent faire les travailleurs sociaux du CPAS de Tournai? Ils n'ont pas de moyens complémentaires. Dans les faits, il y a des estimations initiales, et la réalité du terrain qui se retrouve beaucoup plus haute. Vous ne leur

apportez aucune solution.

Le deuxième problème, c'est la prise en charge du RIS. D'abord, sur les allocations d'insertion. Je vais reprendre l'exemple de Charleroi. L'ONEM estimait à 1 300 le nombre de personnes attendues. Il estimait aussi que 800 d'entre elles seraient exclues de l'allocation d'insertion.

Or, si on reprend votre logique "un tiers, un tiers, un tiers", sur l'estimation des 1 300 exclus du chômage au niveau de l'ONEM, 430 personnes seraient venues frapper à la porte du CPAS de Charleroi. Or, aujourd'hui, ce sont 1 000 personnes qui l'ont fait!

Dès lors, si l'ONEM estimait à 800 le nombre de personnes exclues de l'allocation d'insertion, dans les faits, ce nombre doit être plus élevé. Je n'ai pas encore les chiffres. Ils arriveront probablement dans les jours à venir.

Il y a donc une différence entre la théorie et la pratique. Ce que nous vous demandons ici, c'est de mettre des solutions en place, de rectifier le tir. Mais j'entends que cette volonté n'existe pas. La volonté est surtout de laisser les institutions sombrer et se débrouiller toutes seules, finalement.

Vous êtes la ministre chargée de ces institutions. Je le répète, les agents croulent sous le travail!

01.14 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, u zei dat er al gegevensuitwisseling is en dat u wilt bekijken hoe die kan worden versterkt. Dat is heel belangrijk, omdat de werkdruk, die al hoog was en nu nog is verhoogd, verder moet worden aangepakt.

U zei ook dat er een werkgroep is met betrekking tot de voorschotten. Het standpunt van de Vlaamse minister van Werk over die niet-toeleidbaren begrijp ik echter niet. Zij zegt dat de VDAB hen niet meer zal screenen. Wat gaan we dan doen met die mensen? Zij krijgen een standaardbrief, waarin staat dat ze worden uitgesloten van de werkloosheid. Vervolgens sturen we hen naar het OCMW, waar ze een voorschot krijgen, en daarna worden ze doorgestuurd naar het RIZIV of de DG HAN, wanneer ze daarvoor in aanmerking komen.

Die kwetsbare mensen worden van het kastje naar de muur gestuurd en dat is nu net hetgeen zij niet nodig hebben. Ik krijg massa's berichten van mensen met autisme en van mensen met fibromyalgie die zeggen dat ze zo'n standaardbrief hebben gekregen en echt niet meer weten wat ze moeten doen. Zij hebben stress en zijn in paniek. Misschien kunnen zij ook nog geactiveerd worden, maar dan moeten ze naar de juiste plaats worden doorverwezen. De VDAB, de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten zijn de enige die dat kunnen. We mogen dat niet in de bak van de OCMW's schuiven.

In die zin vind ik dat u ook vanuit het federale niveau bij de regio's erop moet aandringen dat voor mensen die hun werkloosheidsuitkering verliezen en het statuut niet-toeleidbaar hebben, die screening door de VDAB gebeurt. Zo kunnen die mensen worden geholpen en doorverwezen naar de plaats waar zij moeten zijn, waar hun statuut ook overeenkomt met hun situatie. Op die manier worden ze niet van hier naar daar gestuurd en is er een stuk zekerheid, ofwel via de ziekteverzekering, ofwel via een uitkering voor personen met een handicap, ofwel via een traject naar maatwerk en sociale economie.

01.15 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de minister, ik heb u al maanden geleden gezegd dat uw inschatting dat van de personen die hun werkloosheidsuitkering zouden verliezen één derde naar de OCMW's zou trekken, één derde werk zou vinden en één derde van de radar zou verdwijnen verkeerd was. Voorlopig is het nog even wachten vooraleer de volledige cijfers beschikbaar zijn

Ik ben het er wel mee eens dat men niet louter kan poneren dat er meer mensen van het OCMW steun zullen ontvangen. Wie bij het OCMW aanklopt, krijgt immers niet de facto een leefloon. Men moet daarvoor ook in aanmerking komen. Ik ben er ook van overtuigd dat de eerste groep personen die hun werkloosheidsuitkering verliezen sneller naar het OCMW zal stappen dan zij die later hun werkloosheidsuitkering verliezen.

Ik heb u ook gevraagd naar het aantal mensen dat doorverwezen werd naar het RIZIV of naar de DG HAN, maar ik neem aan dat u nog niet over die cijfers beschikt.

Ik heb aangedrongen op een goede data-uitwisseling en in verband daarmee sprak u over een

consulteerbare databank. Waar blijft dat specifiek attest over de niet-toeleidbaren dat Vlaanderen de OCMW's beloofde? Het staat immers letterlijk in het actieplan van Vlaanderen. Daarmee kan dubbel werk vermeden worden en kan het werk voor onze maatschappelijk werkers verlicht worden.

U zou hebben aangedrongen op een oplossing voor die niet-toeleidbaren. De VDAB heeft deze mensen gescreend, maar blijkbaar niet correct doorverwezen naar de juiste diensten, want anders waren zij misschien al veel langer bij de juiste diensten terechtgekomen. U hebt overlegd met de VDAB, maar u zou ook moeten overleggen met de bevoegde minister, Zuhail Demir, en de andere regionale ministers voor Werk. Het is immers de taak van de arbeidsbemiddelingsdiensten om deze mensen, zelfs voor ze uitstromen, naar de juiste instellingen door te verwijzen, zodat ze bijvoorbeeld op tijd kunnen beginnen met een aanvraag voor een ziekte-uitkering. Er gelden namelijk aanvraagtermijnen om bepaalde uitkeringen aan te vragen. Als men na de stopzetting van de werkloosheidsuitkering niet binnen de maand een ziekte-uitkering aanvraagt, verliest men het recht daarop. Waar komen ze dan terecht, mevrouw de minister? Dan belanden ze bij het OCMW, terwijl ze een ziekte-uitkering zouden moeten krijgen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Ze zaten al verkeerd. Ze zaten misschien al jarenlang onterecht in de werkloosheid waar ze steeds de stempel welzijn en niet-toeleidbaar meekregen, terwijl ze eigenlijk in de ziekte-uitkering thuishoorden. Zo kunnen ze nog lang bij het OCMW blijven zitten. Dat is niet de bedoeling.

Men moet er ook mee stoppen om telkens naar elkaar te verwijzen, van de ene minister naar de andere. Ga eens samenzitten. Zo kunt u dat wel oplossen. Ik dring er echt op aan om dit te doen.

Ik heb ook al aan minister Beenders en minister Vandenbroucke gevraagd om met de bevoegde ministers van Werk samen te zitten om dat probleem aan te pakken. Wat beslist is, is beslist. De werkloosheidshervorming willen wij ook niet terugdraaien, maar we willen niemand aan zijn lot overlaten. Dat mogen we niet doen. Ik ben ervan overtuigd dat u dat ook niet wilt. Als we dat doen, geven we mensen op. We moeten mensen die nog enig potentieel hebben wel begeleiden naar de juiste diensten. De OCMW's spelen daar ook een rol in.

U hebt gezegd dat degenen die bij het OCMW aankloppen een leefloon zullen krijgen en verder zullen worden begeleid, maar het OCMW kan ook perfect mensen begeleiden die geen recht op een leefloon hebben. Als men niet voor een leefloon in aanmerking komt, maar wel andere problemen heeft, dan kan het OCMW helpen bij de maatschappelijke integratie. Dat is ook een rol van het OCMW. Dat kan gaan om schuldbemiddeling of om oriëntatie.

Bekijk samen met de bevoegde ministers hoe u die mensen kunt begeleiden, mevrouw de minister. Degenen die al bij het OCMW hebben aangeklopt, kan het OCMW verder begeleiden.

01.16 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ten eerste, ik was in de war, omdat u begon te antwoorden op vragen die straks bij het tweede actualiteitsdebat aan bod zullen komen. Ik zal die vragen bij die gelegenheid nogmaals stellen en dan zullen we wel zien. Ik dank u evenwel voor de antwoorden.

Wat de cijfers betreft, ik begrijp dat u door de tekortkomingen van de systemen vandaag geen overkoepelend zicht kunt geven van wie het leefloon aanvraagt. Echter, mijnheer de voorzitter, wij hebben hier in de commissie beslist dat wij later dit jaar een hoorzitting zullen organiseren met de lokale koepels van OCMW's om de evaluatie van het gegeven van de toekenning te doen. Er zou een inspanning moeten zijn van de federale regering om daar uniforme cijfers over te verzamelen. Dat kan uw beleid ook gewoon versterken, omdat wij dan allemaal over dezelfde cijfers spreken. Vandaag baseren wij ons noodgedwongen op wat in de media verschijnt. Mevrouw de minister, mij is in dat verband niet duidelijk hoe u zelf de impact zult evalueren.

Ik had ook een vraag gesteld over de budgethulp, veeleer gebruikmakend van dat voorbeeld. U hebt daar enigszins op geantwoord door te verwijzen naar de vragen over de werkdruk. Mijn vraag betrof echter veeleer het volgende. Mevrouw Lanjri verwees er ook naar. Mensen kunnen aankloppen bij het OCMW en geen recht hebben op een leefloon, maar wel andere ondersteuning nodig hebben. Budgethulp is daar een voorbeeld van, schuldhulp is een ander voorbeeld. Het zijn natuurlijk ook allemaal medewerkers van het OCMW die daarmee bezig zijn. Mijn vraag daarbij was of een en ander financieel ook zal worden gecompenseerd. Volgens mij zit dat nu niet in de compensatie die is ingeschreven voor de OCMW's, hoewel dat wel nodig zal zijn.

Neem het voorbeeld van budgethulp. Als mensen hun werkloosheidsuitkering verliezen, is dat voor het gezinsbudget natuurlijk een grote terugval. Voor mensen die geen recht hebben op een vervangingsinkomen, zal het ook voor hun dagelijkse uitgaven een heel grote uitdaging zijn om dat onder controle te houden. Mijn warme oproep is dan ook om wel budget daarvoor uit te trekken.

Voorzitster: Ellen Samyn.

Présidente: Ellen Samyn.

01.17 Denis Ducarme (MR): Je comprends que vous soyez fatiguée de répéter les mêmes éléments, madame la ministre, mais au vu de ce que nous avons encore entendu aujourd'hui, il n'est pas inutile de rappeler certains faits.

Il n'est pas inutile de rappeler que les nouveaux RIS sont majorés de 10 %. Il n'est pas inutile non plus de préciser que, pour les allocations d'insertion, il n'y a pas de majoration, mais que ces allocations sont bien remboursées par le fédéral à 100 %.

Il n'est pas inutile de rappeler que, pour les frais de dossier, le montant de base est de 518 euros par dossier et que ce montant est doublé pour les nouveaux RIS dans le cadre de la réforme du chômage. Il n'est peut-être pas inutile non plus de rappeler que, même pour les personnes issues des allocations d'insertion, puisque l'on passe en effet de trois ans maximum à un an dans le cadre de la réforme, il y a malgré tout 518 euros de frais d'ouverture de dossier pour les nouveaux RIS.

Enfin, il n'est pas inutile de rappeler que la dégressivité ne s'applique pas cette année et que l'on reste à 100 %.

Il y a là un certain nombre d'éléments de soutien à votre politique qu'il n'est pas inutile de rappeler.

Je vous remercie.

Président: Denis Ducarme.

Voorzitter: Denis Ducarme.

01.18 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Ik wil me aansluiten bij de repliek van het actualiteitsdebat.

Mevrouw de minister, vandaag zijn er steeds meer werkzoekenden. De werkloosheid stijgt in België, in Vlaanderen. Ook in onze provincie Oost-Vlaanderen is de werkloosheid het afgelopen jaar gestegen. Vorig jaar zijn er in Oost-Vlaanderen alleen al 3.000 werkzoekenden bij gekomen. Dat zijn cijfers van de VDAB. Het betreft een forse stijging, met 6 %. Vandaag zijn er steeds minder vacatures. Het aantal vacatures daalt. Ze dalen in België, ze dalen in Vlaanderen en ze dalen ook in onze provincie Oost-Vlaanderen. In Oost-Vlaanderen zijn er op één jaar tijd 11,8 % minder vacatures.

Bijna dagelijks worden fabriekssluitingen aangekondigd. Daarbovenop voeren jullie de beperking van de werkloosheid in, alsof er nog niet genoeg miserie is. De beperking van de werkloosheid zet lokale besturen onder druk, zet de OCMW's onder druk en zet ook de werkzoekenden extra onder druk, net als de mensen die vandaag hun job verliezen. Zij worden daardoor nog meer onder druk gezet. Dat is in wezen een repressief sociaal beleid dat de mensen langzaam aan wurgt. Zo creëert men extra problemen. Dat hoort men nu ook al binnen de eigen meerderheid. De kritiek van mevrouw Lanjri komt wel degelijk fel aan. De kritiek van mevrouw Vanrobaeys is 100 % terecht.

We zijn nog maar 21 januari en het spel begint al. "Zo hadden we het niet bedoeld. Dat probleem moet nog opgelost worden. Oei, een derde, een derde, een derde, dat lijkt toch niet te kloppen." De theorie en de praktijk lijken niet te stroken. Wie heeft, om dat allemaal op te lossen, 26 miljoen euro beloofd aan de OCMW's? U hebt daarop geantwoord dat men erop kan rekenen dat dat geld eind januari op de rekeningen van de lokale besturen zou staan. Dat moest er nog aan mankeren. We voeren dat debat al sinds juni 2025. Het geld zou er zijn in oktober. Het geld zou er zijn in december. Nu is het januari, hopelijk eind deze maand.

De heer Ronse, fractieleider van de N-VA, heeft vorige week donderdag in Villa Politica nog verklaard dat hij blij is. Blijkbaar zijn er minder mensen die zich aanmelden bij de OCMW's voor een leefloon dan

gedacht. Al die paniek was nergens voor nodig, volgens hem. De dag erna lasen we in de kranten dan weer dat meer mensen dan gedacht zich aanmelden bij de OCMW's. U voert een discussie terwijl u de cijfers niet hebt. Dat is ook logisch, want voorafgaand aan die maatregel, de beperking van de werkloosheid in de tijd, is er amper studie geweest. Er is geen reflectie geweest over de implicaties voor de lokale besturen. Al die problemen hebben jullie afgeschoven en proberen jullie nu ad hoc op te lossen, maar we zien dat dat niet lukt. Dat is een ideologische discussie. Ik voorspel dat dit heel veel miserie zal veroorzaken. De armoede in ons land zal toenemen. Het gaat vandaag niet zo goed met onze economie. Ik weet niet of jullie dat beseffen.

Mevrouw de minister, ik hoop dat jullie daarmee binnen de regering aan de slag zullen gaan en dat jullie alle zeilen zullen bijzetten om de OCMW's te ondersteunen en vooral de mensen niet aan hun lot over te laten. Het is waar, het is goedgekeurd, maar we kunnen nog veel aanpassingen doen. We kunnen nog een tandje bijsteken om de OCMW's te ondersteunen. Ik vrees dat we hierop nog veel zullen moeten terugkomen.

01.19 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Mijnheer Tonniau, ik denk dat u zich vergist. Die 26 miljoen euro is niet de compensatie die we voorzien voor de OCMW's. Dat zou inderdaad een zeer beperkt bedrag zijn. Het gaat om minstens 300 miljoen euro, met een open-endfinanciering, dus als het meer blijkt te zijn, zal dat worden bijgepast, voor alle duidelijkheid.

Wat de cijfers betreft, wil ik ingaan op de opmerkingen van mevrouw Samyn en de heer Van Lysebettens. In uw replieken vroeg u of het mogelijk zou zijn om niet alleen op het moment van de toekenning van het leefloon federale gegevens te hebben, maar ook al wanneer de aanvragen op lokaal niveau worden ingediend. De reden waarom die gegevens vandaag pas beschikbaar zijn bij de toekenning van het leefloon, is uiteraard dat pas op dat moment de federale tussenkomst plaatsvindt in het kader van de gedeeltelijke compensatie van het toegekende leefloon.

In het kader van de taskforce waar ik het eerder over had – die regelmatig samenkomt om de situatie te monitoren – is wel gevraagd om te kunnen werken met een soort dashboard. De OCMW-federaties maken deel uit van die taskforce. Op die manier hopen we een instrument te kunnen ontwikkelen dat zicht biedt op de aanvragen en dus niet alleen op de cijfers vanaf het moment waarop de leeflonen effectief zijn toegekend.

Tot slot, mevrouw Samyn, wil ik ingaan op uw vraag over agressie. Al vóór de invoering van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd moesten we jammer genoeg vaststellen dat het aantal agressie-incidenten tegen maatschappelijk werkers toeneemt. U hebt daar in de commissie al vragen over gesteld. Die cijfers worden niet federaal bijgehouden, maar de OCMW's registreren die wel zelf. Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar het OCMW van Antwerpen, zien we dat er in 2022 191 agressiegevallen waren, terwijl dat aantal in 2024 al is opgelopen tot 324 gevallen, dus bijna één per dag. Het gaat dus om een zeer sterke toename.

Ik herinner mij een werkbezoek aan het OCMW van Namen, waar het letterlijk volhing met pamfletten met de boodschap “*Stop violence*”. Ik vond het onvoorstelbaar dat dat nodig is. De medewerkers gaven aan dat ze niet anders kunnen, omdat de agressie zo sterk toeneemt. Net op de dag van mijn bezoek hadden ze zelfs een nieuw loket ingericht met plexiglas tussen de cliënt en de maatschappelijk werker om rechtstreeks contact te vermijden. Er is bovendien een aparte vluchtweg voorzien, met twee deuren, zodat men elkaar niet hoeft te kruisen bij het buitengaan. Zo ver is het intussen gekomen.

Ik heb daarom zeer bewust de OCMW's voor de inwerkingtreding van die maatregel een omzendbrief gestuurd om aan te geven dat agressie absoluut ontoelaatbaar is en dat de veiligheid van de maatschappelijk werkers steeds voorop staat. Er treedt immers een zekere gewenning op en geweldincidenten worden zelfs niet meer altijd gemeld. De omzendbrief verduidelijkt dat agressie in ruime zin geïnterpreteerd kan worden, dus zowel fysiek en verbaal geweld als intimidatie, en een reden kan zijn om een leefloon niet toe te kennen of stop te zetten. De juridische basis daarvoor is dat het sociaal onderzoek niet op een objectieve manier gevoerd kan worden, wat essentieel is voor de toekenning van een leefloon. Verschillende maatschappelijk werkers, alsook de vakbonden hebben mij daar vorige week nog voor bedankt. Die laatsten zeiden dat het voor hen zelfs nog een stap verder mocht gaan. Dat is wel het minste dat we konden doen. Onze solidariteit eindigt waar agressie begint.

01.20 **Nadia Moscufo** (PVDA-PTB): Madame la ministre, ce premier débat d'actualité dévoile les

nombreuses critiques non seulement sur le fondement même de votre réforme mais aussi sur les conséquences négatives réelles déjà perceptibles sur le terrain. Plusieurs collègues ont fait allusion à des expériences très concrètes au niveau local, et vous dites vous-même être consciente de la charge de travail trop élevée dans les CPAS. Mais, madame la ministre, cette surcharge de travail ne tombe pas du ciel; elle est le résultat de votre politique et de tout ce que vous n'avez pas encore réussi à mettre en pratique mais que vous aviez pourtant promis. Si vous deviez vous rendre à Charleroi ou à Liège, nous pourrions voir ensemble la réalité de cette surcharge de travail pour tous ces gens qui attendent encore les fameux millions que vous leur aviez promis.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Actualiteitsdebat over het uitblijven van de steun voor de OCMW's en toegevoegde vragen van - Fatima Lamarti aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De vertraagde uitbetaling voor OCMW's n.a.v. de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd" (56012078C)

- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De uitblijvende compensatie voor de OCMW's" (56012156C)

- Ellen Samyn aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het uitblijven van een federale compensatie voor de OCMW's i.h.k.v. de werkloosheidshervorming" (56012272C)

- Wouter Raskin aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De compensatieregeling voor de OCMW's" (56012418C)

- Sarah Schlitz aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De storting van de afgesproken bedragen aan de OCMW's" (56012622C)

- Nadia Moscufo aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De ondersteuning van de OCMW's in het kader van de werkloosheidshervorming" (56012655C)

- Robin Tonniau aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De steun aan de OCMW's n.a.v. de werkloosheidshervorming" (56012656C)

02 Débat d'actualité sur le manque de soutien aux CPAS et questions jointes de

- Fatima Lamarti à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le retard dans les versements aux CPAS à la suite de la limitation du chômage dans le temps" (56012078C)

- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le non-versement de la compensation aux CPAS" (56012156C)

- Ellen Samyn à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'absence de compensation fédérale pour les CPAS dans le cadre de la réforme du chômage" (56012272C)

- Wouter Raskin à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le régime de compensation pour les CPAS" (56012418C)

- Sarah Schlitz à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le versement des montants prévus aux CPAS" (56012622C)

- Nadia Moscufo à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS dans le cadre de la réforme du chômage" (56012655C)

- Robin Tonniau à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le soutien aux CPAS dans le cadre de la réforme du chômage" (56012656C)

02.01 **Fatima Lamarti** (Vooruit): Mevrouw de minister, ik zal toch mijn vraag stellen, hoewel ze al verschillende malen is gesteld en deels is beantwoord.

Begin 2025 werd de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd stapsgewijs ingevoerd. Die hervorming heeft een directe impact op de lokale besturen, met een aanzienlijke instroom van nieuwe gerechtigden op leefloon en een verhoogde druk op begeleidingstrajecten naar werk. Om die lokale lasten op te vangen en de OCMW's, en niet in het minst alle maatschappelijk werkers, daarin bij te staan en te ondersteunen, heeft de federale regering in een compensatieregeling voorzien. Die zou

oplopen tot 300 miljoen euro over de komende jaren.

Voor het werkingsjaar 2025 was een specifiek budget van 26 miljoen euro ingeschreven. Hoewel de begroting eind vorig jaar groen licht kreeg in de Kamer, luiden de OCMW's en de VVSG nu de noodklok. Het geld is namelijk nog niet gestort, al hoorde ik daarjuist dat het binnenkort zal worden overgeschreven. De lokale besturen hebben die extra kosten het volledige afgelopen jaar zelf moeten voorschieten uit hun eigen werking.

Daarom heb ik de volgende vragen, mevrouw de minister.

Wat is de reden van de vertraging bij de storting van die 26 miljoen euro aan de OCMW's, aangezien het budget al was goedgekeurd? Wanneer de storting effectief zal plaatsvinden, weten we ondertussen.

Kunt u garanderen dat de compensatie voor het lopende jaar 2026 wel tijdig en volgens het vastgelegde schema zal worden uitgekeerd, zodat die onzekerheid in de toekomst wordt vermeden?

Wanneer gaat u van start met het verminderen van het papierwerk voor de maatschappelijk werkers, onder meer via een versnelde toekenning van het leefloon op basis van KSZ-gegevens en een eenvoudiger en meer geharmoniseerd rapportagesysteem?

Hoe ver staat het met het bovenlokale afsprakenkader rond de toekenning van aanvullende financiële steun op basis van het REMI-systeem?

02.02 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik denk dat u in het vorige debat al op een aantal vragen hebt geantwoord.

Een andere vraag ging over de compensatie van 26 miljoen euro voor de OCMW's voor 2025. Mijn collega, Eva Platteau, had daarover in het Vlaams Parlement ook een aantal vragen gesteld. Het bleek dat het bedrag nog niet naar de lokale besturen was doorgestort, waardoor zij met liquiditeitsproblemen werden geconfronteerd, bijvoorbeeld omdat men de nieuwe aanwervingen vanuit de lokale middelen moest voorschieten.

Waarom konden die middelen, waarin nochtans was voorzien, niet tijdig worden uitgekeerd? Ik denk dat u hebt geantwoord dat dit te maken had met de datum van de KB's.

Wanneer zal dat bedrag aan de OCMW's worden doorgestort? Ik denk dat u hebt geantwoord dat dat eind januari zal gebeuren, maar corrigeer mij gerust als dat niet zo is.

Mijn laatste vraag is meer proactief. Hoe zult u er in de toekomst voor zorgen dat de nog uit te betalen bedragen wel tijdig zullen worden betaald?

02.03 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

De federale regering heeft bij de invoering van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd uitdrukkelijk een compensatieregeling voorzien voor de OCMW's, die geconfronteerd worden met een bijkomende instroom richting leefloon en met extra activeringsopdrachten. Voor die regeling is in totaal 300 miljoen euro uitgetrokken voor de komende jaren.

Ook voor 2025 was een bedrag van 26 miljoen euro expliciet ingeschreven en goedgekeurd bij de begroting. Vandaag blijkt echter dat dit bedrag nog steeds niet werd doorgestort aan de OCMW's, waardoor lokale besturen deze kosten voorlopig zelf moeten voorschieten.

U gaf aan dat door verschuivingen in de parlementaire agenda het technisch niet meer mogelijk was om de middelen nog voor het einde van 2025 uit te keren, maar dat de betaling uiterlijk tegen het einde van deze maand zou gebeuren.

Graag verneem ik van u:

Heeft u op voorhand gecommuniceerd naar de OCMW's dat de middelen niet meer tijdig zouden worden uitgekeerd? Zo neen, waarom niet?

Kan u bevestigen dat het volledige bedrag van 26 miljoen euro effectief en integraal vóór het einde van deze maand wordt doorgestort aan de OCMW's?

Welke garanties kan u geven dat gelijkaardige vertragingen zich in de komende jaren niet opnieuw zullen voordoen, zeker gelet op de verdere impact van deze hervorming op de OCMW-werking?

Bent u bereid om, samen met de vertegenwoordigers van de lokale besturen, te evalueren of de voorziene compensatie volstaat om zowel de financiële als de personele druk op de OCMW's op te vangen?

02.04 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Madame la ministre, comme mentionné par mes collègues, les débats sont évidemment entremêlés. Ma question portait en effet spécifiquement sur le fait que les CPAS n'ont toujours pas reçu les montants qui devaient leur permettre de s'organiser pour accueillir dans les meilleures conditions les personnes exclues de l'assurance chômage au 1^{er} janvier 2026.

J'ai été alertée par le président du CPAS de ma commune, mais aussi par d'autres représentants de CPAS qui m'informent que les montants ne sont toujours pas parvenus aux CPAS, alors que cela fait maintenant des mois qu'ils tentent d'anticiper au mieux cette réforme, qu'ils ont déjà engagé des montants en décembre dernier, notamment pour des locations, des aménagements de locaux, du matériel et des recrutements.

Aujourd'hui, le 21 janvier, ils n'ont toujours pas reçu les montants qui devaient leur être alloués. Il s'agit, comme nous en avons déjà parlé, des 26 millions qui devaient être répartis entre les différents CPAS.

Madame la ministre, j'ai entendu dans votre première réponse que vous évoquiez la date de fin janvier. C'est évidemment très tard, trop tard. Pouvez-vous me dire si cela aura des conséquences sur certains CPAS qui auraient dû dès lors procéder à des emprunts pour pouvoir avancer ces montants? Allez-vous compenser le fait qu'ils aient dû contracter ces emprunts, avec des intérêts qu'ils vont devoir rembourser au détriment des finances publiques de leur commune?

Pouvez-vous nous en dire plus sur la date à laquelle ces montants seront versés? Nous sommes déjà le 21 janvier. Seront-ils versés dans deux jours ou le 31 janvier?

Voorzitster: Ellen Samyn.

Présidente: Ellen Samyn.

02.05 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la ministre, depuis juillet 2025, vous annoncez un budget de 26 millions en 2025 pour aider les CPAS à renforcer leurs services pour anticiper l'afflux massif de nouveaux bénéficiaires à partir du 1^{er} janvier 2026.

Les CPAS ont attendu ce budget pendant des mois pour finalement constater au 31 décembre qu'ils n'avaient toujours pas reçu cette aide qu'ils étaient censés recevoir en 2025...

Le 7 janvier 2026, les CPAS n'avaient toujours pas reçu l'argent mais vous teniez à les rassurer: "les fonds seront versés au plus tard à la fin du mois".

Pouvez-vous enfin nous annoncer une date crédible à laquelle les fonds seront, avec certitude, sur les comptes des CPAS?

Pour 2026 et les années suivantes, le taux de remboursement majoré du revenu d'intégration ne concernera que les personnes exclues des allocations de chômage, et non celles exclues des allocations d'insertion (soit environ 18 000 jeunes non comptabilisés). La différence peut sembler technique, mais elle est à priori importante en termes de financement. La perte serait de 10 millions dès 2026 et de 37 millions au total.

Confirmez-vous ces chiffres?

Vous avez manifestement mal communiqué avec les CPAS ou manqué de transparence car les CPAS disent ne l'avoir appris que le 2 décembre.

Comment justifiez-vous le fait de ne pas octroyer le taux de remboursement majoré du revenu d'intégration pour les personnes exclues des allocations d'insertion alors que le gouvernement s'était engagé à compenser l'impact de la réforme du chômage pour les CPAS et que vous prétendez que votre intention est que les CPAS disposent de moyens suffisants pour mieux accompagner les personnes vers un parcours professionnel positif ?

Enfin, dans les cas fréquents où une personne exclue du chômage entraîne le financement de plusieurs revenus d'intégration au sein de sa famille (les "RI dérivés"), le remboursement complémentaire ne sera accordé que pour la personne directement exclue. Tous les droits dérivés resteront donc à la charge des CPAS.

Comment justifiez-vous cela alors que le gouvernement s'était engagé à compenser l'impact de la réforme du chômage pour les CPAS?

02.06 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, het eerste deel van mijn vraag is al beantwoord. Het tweede deel van mijn vraag wil ik wel stellen.

Mevrouw de minister, voor 2026 en de daaropvolgende jaren zal het verhoogde terugbetalingspercentage van het leefloon alleen gelden voor personen die uitgesloten zijn van de werkloosheidsuitkering en niet voor personen die uitgesloten zijn van de inschakelingsuitkering. Het gaat om ongeveer 18.000 jongeren die niet worden meegeteld. Dat verschil lijkt misschien technisch, maar is wel belangrijk in termen van financiering, want het verlies zou vanaf 2026 10 miljoen bedragen en in totaal 37 miljoen euro. Kunt u die cijfers bevestigen?

U hebt duidelijk slecht gecommuniceerd met de OCMW's of u bent niet transparant geweest, want zij geven aan dat ze pas op 2 december hebben vernomen dat ze geen financiering krijgen voor het schrappen van die inschakelingsuitkeringen.

Hoe rechtvaardigt u het feit dat u het verhoogde terugbetalingspercentage van het leefloon niet toekent aan personen die uitgesloten zijn van de inschakelingsuitkering, terwijl de regering zich ertoe had verbonden de gevolgen van de werkloosheidshervorming voor de OCMW's te compenseren en u beweert dat het uw bedoeling is dat de OCMW's voldoende middelen krijgen om mensen beter te begeleiden naar een positief werktraject?

In veel voorkomende gevallen van een persoon die van de werkloosheidsuitkering uitgesloten is, zal dat leiden tot de financiering van meerdere leeflonen binnen zijn gezin. We noemen dat de afgeleide leeflonen. De aanvullende terugbetaling zal dan alleen worden toegekend voor de persoon die rechtstreeks wordt uitgesloten. Alle afgeleide rechten blijven dus wel degelijk ten laste van de OCMW's.

Hoe rechtvaardigt u dit, terwijl de regering zich ertoe had verbonden de gevolgen van de hervorming van de werkloosheid voor de OCMW's te compenseren?

02.07 Minister Anneleen Van Bossuyt: Er is een rolverdeling binnen de PVDA-fractie, de ene stelt de vraag in het Nederlands en de andere in het Frans.

Ik zal nog eens herhalen wat ik daarnet al zei in verband met die 26 miljoen euro. Dat zal voor het einde van deze maand gebeuren.

Le fait que cela n'a pas été accompli avant la fin de l'année est entièrement lié aux travaux parlementaires applicables au projet de loi portant sur le contrôle budgétaire de 2025, dans lequel ces moyens étaient intégrés. Comme cela a déjà été indiqué à plusieurs reprises au sein de cette commission, ces moyens devaient être transférés des crédits de l'administration du ministre Clarinval vers le SPP Intégration sociale, lequel peut ensuite assurer le paiement aux CPAS.

De vraag was of dit zich in de toekomst nog zal herhalen. Dat zijn zaken die ik nooit voor honderd procent kan uitsluiten. Veel is ook afhankelijk van de parlementaire werkzaamheden, waarvan jullie zelf deel uitmaken.

De uitbetalingen van de POD MI aan de OCMW's verlopen vlot. Dat zal in de toekomst niet wijzigen.

Mevrouw Lamarti, u had een vraag over het gebruik van een automatisch systeem voor de toekenning van het leefloon. Daarbij wil ik toch graag benadrukken dat de OCMW's autonomie hebben in hun besluitvorming, uiteraard met inachtneming van het wettelijk kader. De invoering van een dergelijk systeem dat het sociaal werk zou ontmenselijken staat dan ook niet op de agenda.

Daarnaast had u ook vragen over de REMI-tool. Ook daarop heb ik in het verleden al geantwoord. De REMI-tool is een hulpmiddel voor de maatschappelijke werkers om op maat van ieder gezinstype vast te stellen in welke mate het gezinsinkomen of het inkomen toereikend is om menswaardig te kunnen leven. Daarnaast geeft de REMI-tool een gestructureerd overzicht van inkomsten en noodzakelijke uitgaven. Zo ondersteunt de tool maatschappelijk werkers en hun cliënten bij het zoeken naar effectieve wegen om de koopkracht van financieel behoeftige gezinnen structureel te verbeteren.

De belangrijkste meerwaarde van de REMI-tool is dan ook dat die maatwerk toelaat, maar de REMI-tool zal er niet toe leiden dat alle aanvullende steunverlening door de OCMW's volgens uniforme toekenningsregels zal gebeuren. Het door de tool vastgestelde bedrag aan financiële steun is voor een OCMW niet bindend. Zo hebben we gezien dat OCMW's beslissen om dat niet toe te kennen of niet volledig toe te kennen. De analyse moet het OCMW wel toelaten om de toekenning van aanvullende steun binnen de eigen organisatie te objectiveren en te harmoniseren. Het is dus niet de REMI-tool op zich die de toekenningsvoorwaarden en de hoogte van de aanvullende bedragen zal bepalen, maar wel hoe het OCMW dat binnen de eigen werking zal implementeren.

In overeenstemming met het regeerakkoord werk ik aan een GPMI-hervorming waarbij het toepassingsgebied van het GPMI wordt uitgebreid naar alle leefloombegunstigden en equivalent leefloombegunstigden. Een verslavingsproblematiek kan dan bijvoorbeeld geen gezondheids- of billijkheidsreden meer vormen om geen GPMI te kunnen afsluiten.

Het is essentieel dat personen met verslavingsproblemen door een arts worden onderzocht om de juiste aanpak en ook de juiste medische aanpak te bepalen. Als uit het oordeel van de arts blijkt dat een behandeling noodzakelijk is voor de sociale integratie van de begunstigden en zij nog niet vrijwillig een behandeling volgen, moet die behandeling een integraal onderdeel vormen van het GPMI.

In verband met de compensatieregeling is een omzendbrief verstuurd vanuit het kabinet naar alle OCMW's om de regels rond de compensatie te verduidelijken, meer bepaald de bepalingen van de wet van 17 november 2025. Die omzendbrief gaat dieper in op het beheer van de aanvragen en de fasering van de hervorming en legt daarnaast ook de financiering en de compensatiemaatregelen uitgebreid uit. De omzendbrief biedt een praktisch kader voor de OCMW's om aanvragen te beheren, extra federale middelen te ontvangen en het GPMI te gebruiken als een instrument naar werk.

Ik hecht veel waarde aan het huisbezoek, dat een integraal deel uitmaakt van het sociaal onderzoek. Het huisbezoek is essentieel om een inschatting te kunnen maken van de behoefte van de steunaanvrager.

Ik beseef dat de regelgeving een extra belasting betekent voor de OCMW's. Jullie weten dat ze normaal binnen de 30 dagen een dossier moeten kunnen afronden. Daarom heb ik mijn administratie, dus de POD Maatschappelijke Integratie, gevraagd om soepel met die regel om te gaan. Wanneer een huisbezoek praktisch niet mogelijk is voor de eerste toekenning, mag dat geen reden zijn om mensen te laten wachten. OCMW's moeten dus binnen de 30 dagen kunnen beslissen. Het huisbezoek volgt dan binnen de maand na de toekenning. Die regeling geldt voor heel 2026 en is ook in de omzendbrief opgenomen.

Mijn administratie, de POD Maatschappelijke Integratie, kan de cijfers uit de bevraging van de VVSG waarover wordt gesproken niet bevestigen. Wij moeten wachten tot de OCMW's hun formulieren naar de POD Maatschappelijke Integratie doorsturen, zoals ik daarnet al aangaf. Dat gebeurt pas na het sociaal onderzoek en na de beslissing om al dan niet een leefloon toe te kennen.

Over de taskforce heb ik het daarnet ook al gehad. De OCMW-federaties maken deel uit van de taskforce samen met de regionale overheden, de betrokken federale administraties en de drie arbeidsbemiddelingskantoren.

Mevrouw Moscufo, mijnheer Tonniau, wat de inschakelingsuitkering betreft, heeft het regeerakkoord alleen betrekking op personen die worden uitgesloten van de werkloosheidsuitkering. Mijnheer Tonniau, zeggen dat er eerst verkeerde informatie is verspreid, klopt dus helemaal niet. Er is nooit enige informatie verspreid over het feit dat er een compensatie zou komen voor de inschakelingsuitkering, omdat daarvan ook nooit sprake is geweest. Ik heb er daarnet trouwens al op gewezen dat de beperking van de inschakelingsuitkering tot drie jaar geen beslissing is van deze regering, maar een beslissing van de regering-Di Rupo. Ook toen was daar geen compensatie voor voorzien. Er is dus nooit sprake van geweest.

Ik heb vorige week uw goede kameraden van de vakbonden ontmoet, meer bepaald die van de maatschappelijk werkers. Zij hebben mij daar zelfs niet over aangesproken. Er is dus nooit sprake van geweest dat er een compensatie zou komen. Ik weet niet wie u gezegd heeft dat wij daarover verkeerde informatie zouden hebben verspreid, maar dat klopt dus helemaal niet.

De begunstigden van inschakelingsuitkeringen zijn geen begunstigden van werkloosheidsuitkeringen. De inschakelingsuitkering is een uitkering die toegankelijk is na het afronden van de studies. Die was zoals gezegd al beperkt in de tijd, namelijk tot drie jaar. De impact op de OCMW's bestaat, maar is wel geringer. Het gaat bovendien om een ander doelpubliek. Het betreft een jong publiek, waarvan kan worden verondersteld dat het makkelijker werk vindt.

Concernant les paiements dérivés, sur lesquels une question portait, il s'agit d'une personne qui, suite au fait que son conjoint n'a plus les allocations de chômage, a fait une demande de revenu d'intégration au CPAS. Il ne s'agit pas d'une personne qui est exclue, en tant que telle, du chômage, mais d'une personne qui subit les conséquences d'une autre exclusion, ce qui était déjà le cas auparavant, notamment dans les cas de suspension des allocations de chômage. Cette personne entre dans le public régulier du CPAS. Les règles et les taux de remboursement pour le public régulier du CPAS n'ont pas été modifiées.

Dan tot slot, mevrouw Samyn, over uw vraag met betrekking tot de bekommernissen van de lokale besturen. Zoals daarnet ook is gezegd, wordt dat nauwgezet gemonitord en geëvalueerd. Mocht blijken dat de voorziene middelen niet volstaan, dan zal er worden bijgepast. Ik heb al aangegeven dat het om een open-endfinanciering gaat.

02.08 Fatima Lamarti (Vooruit): Mevrouw de minister. Ik denk ook aan de compensatie die er moet komen. De OCMW's kunnen niet blijven wachten. Wij zouden dan ook heel graag hebben dat dat geld zo vlug mogelijk wordt gestort en dat in de toekomst heel duidelijk wordt aangegeven wanneer de OCMW's hun middelen zullen krijgen. Zo moeten we niet opnieuw dergelijke taferelen meemaken. De personeelsleden van de OCMW's moeten verder kunnen werken. Ik dring er dan ook op aan om het dossier op een degelijke manier op te volgen.

02.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Ik heb niet veel nieuwe informatie gehoord. Ik had de antwoorden op mijn vragen eigenlijk zelf al gegeven door ze te stellen. Ik wil er gewoon nog eens op drukken dat het cruciaal is voor de goede werking van onze OCMW's en onze lokale besturen dat de financiering die ze in het vooruitzicht hebben ook voorspelbaar en op de afgesproken tijdstippen wordt doorgestort.

Er zijn nu een aantal kleinere problemen ontstaan met die financiering, waardoor men inderdaad uit eigen middelen heeft moeten voorschieten. Wanneer we straks die grote hervorming van de GPMI's zullen doorvoeren, zal dat ook iets wijzigen aan de betalingsmodaliteiten van de OCMW's. Het is cruciaal dat dat goed gebeurt, dat dat verloopt volgens het kader dat we uittekenen. Het is ook belangrijk dat dat tijdig gebeurt en dat de OCMW's zich daarop kunnen voorbereiden. De beperking van de werkloosheid in de tijd is op dat vlak echt geen voorbeeld, niet alleen voor de OCMW's, maar ook voor allerlei andere betrokken actoren, van hoe beleid holderdeholder wordt ingevoerd en vervolgens en cours de route van alles moet worden bijgesteld. Voor dat hervormingstraject hebt u twee jaar de tijd. De GPMI-hervorming treedt eigenlijk pas in werking in 2028. Ik ga er dus van uit dat die hervorming correct zal gebeuren.

02.10 Ellen Samyn (VB): Dank u voor uw antwoord.

Het eerste en het derde debat liepen enigszins naast elkaar en door elkaar. Ik heb tijdens het eerste

actualiteitsdebat een antwoord gekregen op mijn vragen.

02.11 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Je ne peux que regretter que les choses n'aient pas été mises en place pour que les montants soient versés plus tôt. La réforme du chômage figure dans le programme du gouvernement. Cela fait bientôt un an que nous savons qu'elle va avoir lieu; elle a été votée en juillet 2025.

Aujourd'hui, les CPAS font face à de graves difficultés parce qu'ils ont dû avancer des montants. Je regrette qu'un mois après le vote de l'ajustement budgétaire 2025, les montants ne sont toujours pas versés aux CPAS.

On nous parle de fin janvier. J'espère que ce sera le cas, mais nous n'avons pas de garantie par rapport à cela. Il n'y a toujours pas de date précise.

02.12 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Il y aura une répétition, mais cela vaut parfois la peine de répéter les mêmes choses. Ma collègue vient de vous le dire, mais je vais vous le redire aussi.

Ces 26 millions, dans le cadre d'une politique que vous aviez décidée, visaient à anticiper ce qui allait arriver suite à votre réforme d'exclusion des chômeurs. En juillet, vous faisiez voter votre réforme. Mi-décembre, vous votiez votre compensation. Quatre semaines après, l'argent n'est toujours pas sur les comptes des CPAS, et je ne comprends pas pourquoi.

Si un particulier attend quatre mois avant de payer ce qu'il doit, il reçoit directement un rappel. Vraiment, votre réponse ne nous convainc pas du tout!

"Fin du mois", cela ne veut rien dire. Quelle est la date exacte? Vous engagez-vous à venir au Parlement nous confirmer que l'argent a été versé le jour que vous nous aurez indiqué? Si vous nous dites que "l'argent sera versé le 26 janvier", vous engagez-vous à venir au Parlement le 26 janvier pour nous dire que "l'argent a été versé"?

Vous ne pouvez pas nous reprocher de ne pas vous faire confiance, puisque vous l'avez déjà promis deux fois.

02.13 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, we weten dat als het bedrag van 26 miljoen euro al zou toekomen, het sowieso te laat zal zijn. Ik heb u de vraag gesteld. De regering heeft beslist dat ze de OCMW's zoveel mogelijk wil helpen en compenseren. De heer Axel Ronse heeft ooit verklaard dat een een-op-eencompensatie voor de OCMW's geen probleem is.

Jullie compenseren dus de mensen die uit de werkloosheid worden geschrapt, maar niet de mensen – vooral jongeren – die de inschakelingsuitkering verliezen. U zegt dat dat nooit beloofd is en valt mij daarop aan.

Ik heb letterlijk in mijn vraag gezegd: "U hebt duidelijk slecht gecommuniceerd met de OCMW's of u bent niet transparant geweest, want de OCMW's zeggen dat ze dit pas op 2 december hebben vernomen." Dat zegt de PVDA niet. Ik verwijs naar de OCMW's, omdat de Waalse OCMW-federatie in december 2025 een persbericht heeft uitgestuurd waarin dat wordt gesteld.

Het gaat uiteraard niet om de maatschappelijk werkers. Zij betalen de rekening niet. Het zijn de OCMW's van de lokale besturen die de rekening moeten betalen. Zij stellen wel degelijk zelf dat ze slecht geïnformeerd waren en gingen er althans van uit dat dat geen probleem zou zijn.

Ik heb gevraagd om hoeveel geld het gaat voor 2026. U antwoordt daar niet op. U spreekt over een gering bedrag. Wat is een gering bedrag? Is dat 10 miljoen euro? Is dat 37 miljoen euro? Is dat 100 miljoen euro? Ik vraag een beetje sérieux. U belooft van alles aan die OCMW's: *tranquille*, we zullen jullie allemaal helpen.

Intussen ligt 1 januari achter ons en ze hebben nog niet eens dat bedrag van 26 miljoen euro ontvangen om zich voor te bereiden, om personeel aan te werven om de massa nieuwe leefloonaanvragen te kunnen verwerken. Uiteindelijk stellen we vast dat de compensatie allesbehalve volledig is, dat ze tijdelijk is en vermindert, terwijl de problemen alleen maar vergroten. Dat is uw beleid.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Actualiteitsdebat over de cumulatie van uitkeringen en toegevoegde vragen van

- Wouter Raskin aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De combinatie van groeipakket en leefloon" (56010661C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe regels inzake de middelentoets voor de berekening van het leefloon" (56010736C)
- Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De nieuwe cumulatieregels en een billijk en consequent kader voor alle OCMW's" (56011060C)
- Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De status van samenwonende bij het OCMW en garanties voor een billijke toekenning van het leefloon" (56011061C)
- Jeroen Van Lysebettens aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De cumulatie van een leefloon met het Groeipakket" (56011251C)
- Marie Meunier aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het advies van de RvS over de voorgenomen hervorming v.d. status van samenwonende voor het leefloon" (56011921C)
- Sarah Schlitz aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Strengere regels voor samenwonenden doordat sociale voordelen niet meer gecumuleerd mogen worden" (56012651C)

03 Débat d'actualité sur le cumul des allocations et questions jointes de

- Wouter Raskin à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "La combinaison du panier de croissance et du revenu d'intégration" (56010661C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les nouvelles règles liées à la prise en compte des ressources dans le calcul du RI" (56010736C)
- Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les nouvelles règles de cumul et comment assurer équité et cohérence entre CPAS" (56011060C)
- Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les cohabitants au CPAS et les balises pour une application équitable du RIS" (56011061C)
- Jeroen Van Lysebettens à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le cumul du revenu d'intégration sociale et du "panier de croissance"" (56011251C)
- Marie Meunier à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "L'avis du Conseil d'État sur le projet de réforme du statut de cohabitant dans l'accès au RIS" (56011921C)
- Sarah Schlitz à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le durcissement du statut de cohabitant via le non-cumul des aides sociales" (56012651C)

03.01 Marie Meunier (PS): Madame la ministre, votre réforme du statut de cohabitant est profondément injuste et profondément inhumaine. Je ne suis pas la seule à le dire, puisque le Conseil d'État lui-même la considère comme une régression significative du niveau de protection sociale.

Dès mars prochain, lorsqu'une personne sollicitera un revenu d'intégration sociale auprès d'un CPAS, cette personne sera dans l'obligation de déduire tous les revenus des membres de la famille vivant sous le même toit: partenaires, parents, grands-parents, enfants majeurs, petits-enfants majeurs, beaux-parents, beaux-fils et belles-filles. Et, comme si cela ne suffisait pas, les allocations familiales des jeunes majeurs aux études seront aussi déduites. En faisant cela, vous attaquez frontalement le droit minimal à la dignité humaine. Vous enlevez des revenus à des familles qui n'ont déjà presque rien, à des familles qui peinent à sortir la tête de l'eau.

Madame la ministre, que dites-vous à cette jeune femme, par exemple, qui héberge sa maman qui est en perte d'autonomie et qui verra son revenu d'intégration sociale diminué, voire totalement retiré, parce que vous avez décidé que la pension de sa maman sera suffisante pour faire vivre sa famille? Que dites-vous à la maman solo qui s'occupe, de jour comme de nuit, de son enfant lourdement handicapé et qui héberge encore son grand garçon majeur qui, lui, vient de trouver son premier job?

D'abord, vous avez exclu cette aidante proche des allocations de chômage – c'est un autre projet – et, maintenant, vous allez dire à cette aidante proche que son fils peut subvenir aux besoins de la famille puisqu'il travaille et qu'elle perd totalement son revenu d'intégration sociale. Madame la ministre, c'est tout à fait dramatique car vous pénalisez, de manière honteuse, la solidarité familiale. On ne va en effet pas se leurrer; dans ces situations, la solidarité familiale ne relève pas d'un simple choix, elle relève souvent d'une nécessité. Et, au lieu de soutenir ces familles, vous leur imposez une double peine: la première, c'est de prendre en charge des proches parce qu'il n'y a pas d'autre choix et, la deuxième, c'est de réduire leurs ressources, ce qui finalement va les plonger davantage encore dans la précarité.

Pour avoir déjà eu l'occasion d'en discuter avec vous, je sais que vous vous fichez complètement d'augmenter la précarité, de taper finalement sur les plus vulnérables et de ne pas permettre à tout un chacun de vivre dignement. J'ai bien compris que c'était le cadet de vos soucis.

Mais, ce qui me révolte encore le plus, c'est que certains collègues de la majorité – je regrette qu'ils ne soient pas là –, notamment Les Engagés, s'offusquent des conséquences des réformes qu'eux-mêmes prennent au sein de cette majorité.

Je n'ai dès lors qu'une question, madame la ministre: pourquoi persister? Pourquoi persister dans cette voie, alors que les associations de terrain le dénoncent depuis des mois maintenant et que le Conseil d'État lui-même a rendu un avis assassin sur votre arrêté royal?

03.02 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, een kwart van alle mensen in onze samenleving heeft een laag opleidingsniveau, wat de drempel tot de arbeidsmarkt verhoogt en hun kwetsbaarheid bestendigt. Tal van studies tonen dan ook aan dat die cirkel kan worden doorbroken als die mensen opleidingskansen krijgen. Voor veel van die mensen blijkt uit onderzoek eveneens dat inkomenszekerheid, een inkomensgarantie, een noodzaak is om dat te kunnen doen.

Daarom is het volgens ons logisch dat het huidige beleid jongvolwassen studenten toelaat om het groeipakket te combineren met een leefloon. Dat gebeurt onder voorwaarden, maar die voorwaarden bestaan vandaag al, zoals een maximale studieduur en een minimumaantal studiepunten. Toch kondigt u samen met uw collega Frank Vandenbroucke aan dat die combinatie wordt ingeperkt.

In het vorige federale armoedeplan lees ik onder actiepunt 48 dat de opleiding van uitkeringsgerechtigden aangemoedigd moet worden door de combinatie van opleidingsvergoedingen en sociale uitkeringen toe te staan. Waarom maakt u dat nu opnieuw moeilijker?

Ik lees ook dat er onderzoek zou worden gevoerd naar zowel de mogelijkheid om bij de berekening van het leefloon geen rekening te houden met middelen van meerderjarige verwanten in opgaande of neergaande lijn van de eerste graad met wie de begunstigde samenwoont, als naar de mogelijkheid om de gezinsbijslag vrij te stellen in de berekening van het leefloon wanneer de jongere de gezinsbijslag zelf ontvangt. Vloeit dat verbod op cumulatie voort uit dergelijk onderzoek? Zo ja, kunnen we dat onderzoek dan krijgen? Zo niet, waarom wordt die maatregel voortgezet? Zouden we niet beter dergelijk onderzoek afwachten?

Die uitkeringen, zowel het groeipakket als het leefloon, zijn natuurlijk bedoeld om armoede te voorkomen. Wij vermoeden dat die maatregel de kinder- en jongerenarmoede zal doen toenemen. In welke mate is uw plan compatibel met een dergelijk armoedebeleid?

03.03 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Madame la ministre, malgré un avis négatif particulièrement sévère du Conseil d'État, vous avez décidé d'adopter par arrêté royal votre réforme restreignant l'accès à l'aide sociale pour les cohabitants. Le texte a été publié au Moniteur belge et entrera en principe en vigueur le 1^{er} mars 2026.

Il prévoit que lorsqu'une personne cohabitante introduit une demande d'aide auprès d'un CPAS, celui-

ci devra tenir compte de l'ensemble des revenus de toutes les personnes vivant sous le même toit: conjoint, parents, grands-parents, enfants majeurs, petits-enfants majeurs, beaux-fils et belles-filles, etc. Et ce, même en cas d'absence d'une solidarité financière entre les personnes concernées. Vous pénalisez véritablement les stratégies de mutualisation de certains aspects, notamment les dépenses énergétiques et les dépenses de loyer, en empêchant les personnes de vivre sous le même toit tout en ayant des vies totalement séparées, chacun son niveau dans le frigo, etc.

Cette réforme constitue un durcissement du statut de cohabitant, déjà dénoncé depuis des années comme une législation injuste au regard des droits constitués par les personnes selon leur trajet professionnel individuel. Elle pénalise la solidarité et par ailleurs était conçue au départ comme une mesure de crise qui devait être limitée dans le temps, mais a perduré jusqu'en 2026. C'est par ailleurs une spécificité belge. Dans les autres pays, une personne égale un droit, une analyse de dossier, un point c'est tout. On ne s'amuse pas à savoir si la brosse à dents qui est dans le pot appartient bien à la personne qui vit sous ce toit, ou s'il y a deux brosses à dents dans la salle de bain. Ce sont des éléments qui nous semblent extrêmement intrusifs et ne sont pas utiles dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, ou pour faire en sorte que chacun vive mieux dans ce pays.

Une évaluation de l'impact de cette mesure a-t-elle été réalisée, comme demandé par le Conseil d'État? Disposez-vous de chiffres? Combien de personnes vont-elles perdre leur revenu? Quels montants espérez-vous économiser via cette réforme? Parmi les 180 000 exclus du chômage, combien auraient pu prétendre à un revenu avant cette réforme et n'y auront plus droit?

Quel pourcentage de femmes vont perdre leur revenu? Comment justifiez-vous une disposition qui pénalise les personnes hébergeant un membre de leur famille ou partageant un logement sans contrepartie financière ni lien économique? Pourquoi n'avez-vous pas intégré les remarques fondamentales du Conseil d'État dans le texte? Enfin, pourquoi avoir choisi la voie de l'arrêté royal plutôt qu'un projet de loi, qui aurait permis un vrai débat?

03.04 Wouter Raskin (N-VA): Mevrouw de minister, binnenkort zal het niet meer mogelijk zijn om binnen één gezin onbeperkt leeflonen te cumuleren. Dat hebt u recentelijk aangekondigd.

Daarnaast hebt u ook een maatregel genomen waarbij het groeipakket en het leefloon niet meer gecumuleerd kunnen worden in geval van samenwoning. Enkele jaren geleden bleek immers dat meer dan 10.000 thuiswonende meerderjarigen het groeipakket combineerden met een leefloon, terwijl meerderjarige kinderen die op zichzelf woonden een dergelijke combinatie niet konden maken.

Mevrouw de minister, kunt u wat toelichting geven bij de geplande maatregel? Hoe gaat die precies in zijn werk?

Vanaf wanneer zal de maatregel van toepassing zijn?

De **voorzitter**: Wenst nog iemand aan te sluiten bij de vragen? (Nee)

03.05 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de minister, zoals u weet, staat ook bij onze fractie de cumul van het leefloon en het groeipakket hoog op de agenda.

Zoals u zelf vorige week aangaf, is het moeilijk uit te leggen aan een maatschappelijk werker, die zelf misschien hooguit 2.400 euro verdient, dat er mensen bij het OCMW langskomen voor een leefloon en een bedrag tot 7.000 euro krijgen, en bovendien kunnen cumuleren. Dat was ook al langer onze bekommernis, zeker als we gedetailleerd bekijken hoe weinig van de leeflonen naar Vlamingen gaan.

Tijdens de gedachtewisseling vorige week gaf u aan dat door uw maatregel het maximumbedrag dat leefloners kunnen ontvangen een heel stuk lager zal liggen. In het voorbeeld dat u gaf van een gezin van een alleenstaande moeder en vier kinderen daalde het leefloon van 6.700 euro naar 4.668 euro per maand. Dat is alvast een stap in de goede richting, want heel veel Vlaamse gezinnen hebben nauwelijks zo'n inkomen.

Men krijgt het eenvoudigweg ook niet uitgelegd. Het kan niet de bedoeling zijn dat personen met een leefloon over meer financiële middelen beschikken dan veel gezinnen waarvan beide partners werken, om over andere sociale voordelen en tegemoetkomingen nog maar te zwijgen.

Onze fractie pleit daarvoor al langer en heeft vorig jaar zelfs een voorstel ingediend op Vlaams niveau om de gezinsbijlage aan meerderjarige kinderen die een leefloon ontvangen, stop te zetten. Dat voorstel werd jammer genoeg weggestemd. De andere partijen gaven aan dat ze wachtten op een signaal vanuit de federale regering inzake de begrenzing van de cumul van het leefloon met andere sociale voordelen en toelagen.

Mevrouw de minister, ik hoop dus dat dat signaal gehoord wordt en dat we binnenkort iets van u mogen verwachten, want zolang die cumul mogelijk blijft, is er geen enkele financiële prikkel voor leefloners om zich naar de arbeidsmarkt te begeven.

03.06 Minister **Anneleen Van Bossuyt**: Geachte Kamerleden, de wijziging van artikel 34 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 voorziet in een aantal zaken.

Ten eerste is er een verplichting om rekening te houden met de middelen van de samenwonenden. Het OCMW kon dat al doen, maar móet dat nu ook doen, tenzij er gegronde redenen zijn, die expliciet gemotiveerd moeten worden.

Ten tweede is er een uitbreiding van de samenwonenden die in aanmerking worden genomen bij de berekening van het inkomen van de aanvrager. Voorheen vielen naast de levenspartner alleen de descendentes en ascendentes in de eerste graad onder de bepaling. De huidige tekst bepaalt dat de middelen van alle onderhoudsplichtigen van de aanvrager in aanmerking worden genomen. Dat zijn naast de levenspartner ook de ouders, grootouders, kinderen en kleinkinderen, maar dus ook de schoonouders, schoonzonen en schoondochters.

Er werd een vraag gesteld over de stiefouders. Die zijn inderdaad niet altijd onderhoudsplichtig, uitzonderlijk zoals bepaald in artikel 203, § 3, van het oud Burgerlijk Wetboek, en vallen dus niet altijd onder de cumulregeling. Voor de terugvordering van het leefloon door het OCMW bij de onderhoudsplichtigen kon wel al worden gekeken naar de inkomsten van de stiefouders. Wanneer de biologische ouder na echtscheiding hertrouwt, wordt rekening gehouden met het gezamenlijk netto belastbaar inkomen van de ouder en de nieuwe echtgenoot of echtgenote.

Vrienden en kennissen met wie de leefloonaanvrager samenwoont, vallen niet onder de cumulregeling, aangezien zij geen onderhoudsplicht hebben.

Het derde element van de wijziging van dat artikel van het koninklijk besluit betreft het in aanmerking nemen van het groeipakket ten laste van de aanvrager. Het Hof van Cassatie heeft in een arrest van 19 januari 2015 al geoordeeld dat het groeipakket in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van het leefloon van het meerderjarige kind. Dat is dus geen bepaling die wij hebben bedacht, maar ze volgt uit een arrest van het Hof van Cassatie van 2015.

Concreet betekent dat het volgende. Wanneer de ouders een leefloon aanvragen en het meerderjarige kind nog thuis woont, wordt het groeipakket vrijgesteld. Vraagt het meerderjarige kind zelf een leefloon aan en wordt voor dat kind een groeipakket ontvangen, dan wordt dat groeipakket bij de berekening van het leefloon wel meegerekend. Het groeipakket is immers bedoeld om bij te dragen aan de kosten, opvoeding en verzorging van het kind. Daardoor kan het groeipakket niet volledig worden gecumuleerd met een leefloon als het meerderjarige kind het leefloon aanvraagt. Het groeipakket wordt als eigen middelen beschouwd en vermindert dus het bedrag van het leefloon.

Het was voor meerderjarige kinderen al niet mogelijk om het groeipakket te combineren met een leefloon als ze alleen wonen. Daar werd al naar verwezen. We sluiten nu dus ook dat achterpoortje voor de meerderjarige kinderen die nog thuis wonen.

Ik hoop dat we het er allemaal over eens zijn dat werk de beste bescherming tegen armoede is. Het is zeker in het belang van het meerderjarige kind om, wanneer mogelijk, aan de slag te gaan.

Ce sont des changements importants pour nos CPAS. J'ai donc prévu plusieurs mesures afin d'alléger au maximum la charge administrative. La nouvelle réglementation entrera en vigueur le 1^{er} mars 2026, afin que les CPAS disposent de suffisamment de temps pour intégrer les adaptations dans leur outil de calcul. L'arrêté royal a été publié la semaine passée, le 16 janvier, au *Moniteur belge*. La circulaire a

également été publiée ce jour-là, mais, à la demande des CPAS, j'ai accordé un délai supplémentaire pour son entrée en vigueur. Comme je viens de le dire, celle-ci aura lieu le 1^{er} mars.

Pour les dossiers en cours, le nouvel article ne sera appliqué qu'à la prochaine révision du dossier ou à la révision annuelle des conditions d'octroi. Cela donne aux CPAS la marge nécessaire pour analyser soigneusement les dossiers et expliquer les modifications de manière claire et en temps utile aux personnes concernées, en tenant compte de la situation souvent précaire de ce public.

Sur le plan juridique, il s'agit d'un projet d'arrêté royal et non d'un projet de loi. Il est donc normal qu'aucun dossier législatif n'ait été déposé au Parlement. À la suite de la réception de l'avis du Conseil d'État, j'ai pris la décision de rédiger un rapport au Roi afin de préciser les détails et les objectifs de la réforme.

Des réponses ont été apportées à chacun des points soulevés par le Conseil d'État. En ce qui concerne ces points, une extension des personnes dont les revenus peuvent être pris en compte est effectivement prévue. Il s'agit des personnes qui ont une obligation alimentaire, au sens du Code civil, envers le bénéficiaire du droit à l'intégration sociale.

Il existe, dans le droit à l'intégration sociale, un principe de primauté de la solidarité familiale sur la solidarité étatique. Lorsque le bénéficiaire du revenu d'intégration cohabite avec ses débiteurs d'aliments, la solidarité familiale est organisée par l'article 34 de l'arrêté royal. Le projet d'arrêté royal étend cette solidarité familiale à tous les cohabitants tenus à un devoir d'aliments tel que déterminé par le Code civil.

Conform notificatie punt 68 bij de ministerraad van 18 juli 2025 werd het dossier niet opnieuw aan de regering voor een tweede lezing voorgelegd als de IKW-werkgroep tot een overeenkomst zou komen.

En outre, le projet d'arrêté royal maintient la possibilité, pour le CPAS, de tenir compte de raisons d'équité justifiant qu'il ne soit pas tenu compte des ressources des cohabitants dans le droit au revenu d'intégration du demandeur. Les CPAS disposeront donc toujours d'une marge de manœuvre et d'une liberté dans l'appréciation de la situation de la personne.

Dès lors, le projet d'arrêté royal ne comporte pas de risque de détérioration significative du niveau de protection. Par ailleurs, l'obligation alimentaire prévue par le Code civil à l'égard du demandeur est une justification raisonnable de la modification de l'article 34 de l'arrêté royal.

Parmi les autres modifications, il est également prévu que toutes les exonérations spécifiques telles que prévues à l'article 22, § 1 de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 s'appliqueront aux ressources des cohabitants. Il s'agit là d'un renforcement conséquent de la sécurité juridique et d'une mesure qui protège les bénéficiaires.

03.07 Wouter Raskin (N-VA): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord.

De maatregelen die u neemt of plant, onder meer inzake de cumul van een aantal uitkeringen, zijn eigenlijk de logica zelf. Het is ook heel belangrijk dat die maatregelen vandaag worden genomen. De situaties die we veel te lang hebben gekend, ondermijnen het draagvlak voor de sociale bijstand. Wat al onder druk staat, wordt daardoor nog eens extra bedreigd.

Dat ongebreideld cumuleren van tal van uitkeringen maakt dat mensen die de pot moeten vullen door elke dag hun wekker te zetten, dat niet langer pikken. Het is bovendien niet fair tegenover bepaalde andere groepen, die een aantal voordelen niet kunnen hebben. Ik denk dus dat u ter zake goede stappen zet. U hebt daarvoor onze volle steun.

03.08 Marie Meunier (PS): Madame la présidente, la réponse de Mme la ministre m'a quelque peu scandalisée quand j'entends que "l'on protège juridiquement le bénéficiaire". Non! Vous le précarisez davantage encore, madame la ministre. Le summum est atteint lorsque j'entends que la solidarité familiale prime la solidarité étatique. Cette allégation entre dans mon Top 2 des phrases les plus infâmes de ce gouvernement avec le fameux "La fraude fiscale est moins problématique pour moi que la fraude sociale" de votre collègue Clarinval. Je ne comprends pas. Et tout cela est dit très calmement, avec un grand sourire. C'est consternant.

Écoutez, nous attendons la suite avec grande impatience. Nous nous demandons comment les bénéficiaires vont être mangés le mois prochain et quelles nouvelles mesures vous allez sortir de votre chapeau.

03.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord.

U zegt dat arbeid de meest structurele uitweg uit armoede is. Ik ben het daar eigenlijk mee eens. Mijn punt was wel dat de combinatie van het groeipakket en het leefloon vandaag een instrument is voor OCMW's om mensen in preciaire situaties opleiding te laten volgen, zodat zij later veiliger op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Vandaag zien we dat mensen met een laag opleidingsniveau van job naar job gaan en zeer moeilijk structureel te activeren zijn. Net daar kan men via opleiding een verschil maken. Net daar hadden OCMW's met de cumulatie van het leefloon en het groeipakket een instrument. Dat neemt u weg.

U verwijst naar het arrest van Cassatie. Ik betwist dat arrest niet, maar ik zeg alleen dat men dat in regels had kunnen gieten. Daarbij had men ook de discriminatie van alleenstaanden kunnen rechtekken, zodat dat wettelijk ook in orde was geweest.

Ik vind het jammer dat we daar op die manier mee omgaan. Onze eerste insteek zou moeten zijn om die mensen uit de vicieuze cirkel te halen en hen structureel te versterken. Dat gebeurt vandaag niet.

03.10 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Pour moi, ce que vous faites, c'est donner une réponse extrêmement cynique à une interpellation qui vous est adressée par des économistes, notamment sur le fait que les montants que vous avez prévus pour compenser la réforme du chômage, afin de prévenir l'afflux de personnes dans les CPAS, sont moins élevés et coûtent moins cher que les estimations.

Vous vous assurez ainsi que des personnes qui vont être exclues ou qui ont déjà été exclues du chômage, et qui auparavant auraient peut-être eu droit à un revenu du CPAS, n'y aient finalement pas accès, en durcissant les conditions et en augmentant le seuil d'accès.

Les conséquences ne sont pas anodines. Nous savons que ce sont majoritairement des femmes qui se trouvent dans des situations de cohabitation et donc de dépendance économique. Rendre des femmes dépendantes sur le plan économique de manière extrême, c'est aussi ouvrir la porte à des formes de violence, d'abord économiques, puis à d'autres violences, psychologiques notamment. Ces violences économiques peuvent se matérialiser de différentes manières, par le contrôle de la vie sociale et familiale de ces personnes.

Ce sont ensuite des drames qui surviennent, et l'on se demande ce que l'on aurait pu faire. Ce que vous êtes en train de mettre en place, c'est un climat social d'une violence et d'une brutalité extrêmes, tant sur le plan symbolique – l'impossibilité d'avoir accès à des ressources suffisantes pour vivre, l'impossibilité de se soutenir mutuellement pour garder la tête hors de l'eau – que sur le plan de violences très concrètes. Nous savons à quel point les violences économiques constituent souvent la première marche vers d'autres formes de violences bien plus graves.

Je vous remercie, madame la ministre.

De **voorzitter**: Wensen nog leden aan te sluiten in het debat? (Nee)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Collega's, mevrouw de minister, gelet op de afgesproken tijd, sluit ik de vergadering.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.08 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15 h 08.*